БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 142 (6332)
ИЮЛИИН 21
СУББОТО
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Коммунизмын барилгануудта бүхы арад хабаадана

Манай советскэ Эхэ орон промышленностиин, транспортын, хүдөө ажахын, социалистическэ экономикын бүхы һалбаринуудай хүсэ ехэтэ дэбжэлтын үндэһэ дээрэ дэлгэрһэн барилгын тон ехэ хүдэлмэринүүдые хэжэ байна.

Волга дээрэ Куйбышевска ба Сталинградска гидроэлектростанцинуудай, Аму-Дарья—Красноводскын хоорондохи Главна Туркменскэ каналай, Днепр дээрэ Каховско гидроэлектростанциин. Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналнуудай Волго-Донской судоходно каналай баригануудай манай барилгын гүн ехэ хэмжээтэйгээр ябуулагдажа байһаниие илангаяа тодоор гэршэлэн харуулна. Асари ехэ эдэ гидростанцинууд ба каналнууд большевигүүдэй партиин хүтэлбэреэр манай орон дотор советскэ арадай илаһан социализмын илалтануудай ашаар байгуулагдаха аргатай болоо.

Түсэбтэ даалгабаринуудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ ба үлүүлэн дүүргэжэ байһан тухай, барилгын хүдэлмэринүүдэй үргэнөөр хэгдэжэ байһан тухай, түрүү техникые шадамараар хэрэглэлгын эрхим жэшээ харуулдаг барилгашад-геройнуудай ажалай илалтанууд тухай мэдээсэлнүүд агууехэ барилганууд хэгдэжэ байһан районуудһаа үдэр бүри ерэнэ. Коммунизмын агууехэ барилганuудта бүхы арад хабаадана. Олон национальна Советскэ Союзай бүхы республикануудай олон мянган промышленна предприятинууд гидростанцинуудта ба каналнуудта хараалагдаһан захилнуудые хугацаатай тураэтайгөөр дүүргэнэ. Барилгын олон материалнууд, эгээл нарин механизмнууд ба машинанууд барилгын газарнуудта таһалгаряагүйгөөр эльгээгдэнэ. Эрдэмэй экспедицинууд бэдэрэлгын хүдэлмэринүүдые үргэнөөр ябуулна.

Гидротехническэ барилгануудай түсэбүүдые амжалтатайгаар бэелүүлгэ хадаа манай хойтохи Сталинска табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнгээ үрэ дүнөөр улам ехээр хүгжэһэн манай социалистическэ промышленностиин, бүхы арадай ажахын түгэлдэр хүсые тодоор харуулна.

1946 оной февралиин 9-дэ нүхэр Сталинай хэлэһэн үгэ соо найруулагдаһан коммунистическэ общество байгуулгын программые советскэ арад большевистскэ партиин хүтэлбэреэр тон ехэ зоригжолтойгоор бэелүүлжэ байна.

Манай үеын агууехэ барилганууд коммунизмын материально-техническэ база байгуулгын хэрэгтэ угаа ехэ оруулалта болоно. Эдэ барилганудые бодхоолго хадаа советскэ байгуулалтын хүсэн түгэлдэр байһаниие, советскэ хүнүүдэй шэнэ байгуулха ажалай хүсэ шадалые, коммунистическэ партиин, советскэ правительствын эб найрамдалда дуратай политикые бүхы дэлхэйн үмэнэ харуулна.

Советскэ Союз болбол граждански промышленностиие хорооногүй, харин тэдэнээр улам үргэдхэнэ, асари ехэ шэнэ гидростанцинуудай ба уһалалгын системэнүүдэй барилгые бага болгоногүй, харин тэд һөөргэ, улам дэлгэрүүлнэ, энэ бүхэн энхэ амгалангай политикые болюулнагүй, харин тэд һөөргэ, үргэлжэлүүлжэ байна гэжэ нүхэр Сталин советскэ гүрэнэй политикые тодорхойлхо зуураа заагаа. Сэсэн мэргэн сталинска политикые манай бүхы арад халуунаар дэмжэнэ, энэ политикые бүхы оронуудай ажалшад, бүхы прогрессивнэ хүн тэрэлтэн амаршалдаг ба һайшаажа байна. Һайн һайхан ирээдүйтэй бүхы хүнүүд амгалан сагай барилгануудые үзэгдөөгүй ехэ хэмжээндэ ябуулжа байгаа Советскэ Союзые бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай хүсэтэ тулгуури мүн гэжэ харана.

Гидроэлектростанцинуудай ба каналнуудай барилгашад зохёон байгуулхы ажалаа зоригжолтойгоор хэнэ. Волго-Донской судоходно канал барилга дээрэ хүдэлмэри илангаяа үргэнөөр ябуулагдана. Энэ канал ерэхэ жэлэй хабар ашаглалгада оруулагдаха юм. Волго-Доной барилга түрүүшын харюусалгатай шатадаа ороод байна. Энэ барилга дээрэ социалистическэ мүрысөөнэй түрүүшүүл шэн зоригто ажалай гайхамшаг һайн жэшээнүүдые харуулна. Барилгын коллектив бүгэдэ арадай анхаралаар, парти ба правительствын үдэр бүриин оролдолгоор хүреэлэгдэн, гүрэнэй түсэбые дүүргэхын ба өөрынхөө хүсэ шадалые бэхижүүлхэ зоригто өөһэдынгөө хубитые оруулхын түлөө бүхы шадалаараа оролдоно.

Судоходно каналай барилгашадай тон ехэ эрин өөрынгөө ажалай үрые үдэр бүри улам тодоор харана. Волго-Дон бүтээлые ниилүүлхэ тухайда манай арадай шэнэ һанал бодол ямар түргэнөөр бэелүүлэгдэжэ байһаниие тэдэвэр харта.

Бүхы барилганууд дээрэ, үйлэдбэриин бүхы участогууд дээрэ социалистическэ мүрысөөн дэлгэрэнхэй. Цимлянска гидроузелай баруун талын районой коллектив һубагтай плотина бариха июльскэ түсэбөө дүүргээ. Куйбышевска ба Сталинградска гидроузелнуудай барилгашад, Главна Туркменскэ каналай хүдэлмэрилэгшэд, хүдэлмэреэ эрхим һайнаар дүүргэхын түлөө ехэ дэбжэлтэтэйгээр мүрысэнэ, Каховско гидроузелай барилгашад Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналнуудай барилгашадтай мүрысөөндэ ороо. Барилгашадай хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөе партийна организацинууд толгойлно. Олон мянган коммунистнууд түрүү техникэ шудалалгын жэшээ харуулна. мүрысэгшэдэй түрүү зэргэдэ ябана, барилгын хүдэлмэринүүдэй түргэн темптэйгээр ба эрхим шанартайгаар хэгдэхын түлөө тэмсэлые эмхидхэн ударидажа ябана.

Агууехэ барилгануудай захилнуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн Москвагай, Ленинградай, Украинын ба Уралай, Поволжьеын ба Сибириин, Кавказай ба Прибалтикын, Казахстанай ба Дунда Азиин, ороной бүхы районой предприятинууд дээрэ улам үргэнөөр дэлгэржэ байна.

Манай Эхэ ороной столица Москва барилганудта машинануудые болон механизмнуудые, электротүхеэрэлгэ, элдэб материалнуудые эльгээнэ. Һаяхан «Динамо» завод Волго-Донской каналай барилгада орёо онһон электрическэ агрегат эльгээгээ. Заводой хүдэлмэрилэгшэд Волго-Доной захилнуудаар жэлэйнгээ даалгабариие болзорһоонь урид—ноябриин 7 болотор дүүргэхэ гэһэн уялга абаа. И. В. Сталинай нэрэмжэтэ автомобильна заводой, трансформаторна заводой. «Москабель» болон бусад заводуудай коллективүүд агууехэ барилгануудай захилнуудые болзорһоонь урид дүүргэжэ байна. Ленинградта хүдэлмэришэд, инженернүүд ба техникүүд эрдэмтэдтэй нигта холбоотойгоор орёо онһон машинануудые ба агрегадуудые байгуулхын түлөө шэн зоригтойгоор ажаллажа байна. Үсэгэлдэр, Сталинай нэрэмжэтэ металлическа заводой коллектив Цимлянска гидроэлектростанцида эльгээгдэхэ, түрүүшын гидротурбинын узелнууд ба детальнуудые болзорһоонь урид бэлэдхэжэ дүүргээ. Барилганудта тон шухала захилнуудые бэелүүлжэ байһан Уралмашзаводой, Краматорска машина бүтээлгын заводой, олон арбаад ба зуугаад бусад предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй зохёон байгуулха үүсхэлынь үдэр бүри ургана.

Хүдэлмэринүүдэй угаа ехэ хэмжээтэй байһан дээрэһээ гүрэнэй түсэбтэ даалгабаринуудые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ бүхы хүсэеэ элсүүлхыень барилгашадһаа эригдэнэ. Техникые эрхим һайнаар ашаглаха, барилгын хүдэлмэринүүдые зүбөөр эмхидхэхэ, үнэень саг үргэлжэ химдаруулан, эдэ хүдэлмэринүүдые графигай ёһоор, үндэр шанартайгаар дүүргэжэ байха зорилго мүнөө табигдана. Даалгагдаһан даалгабаря барилтын зарим участогуудай, мүн тэрэшэлэн проектнэ организацинуудай саг соонь дүүргэдэггүй баримтануудтай эбсэжэ болохогүй.

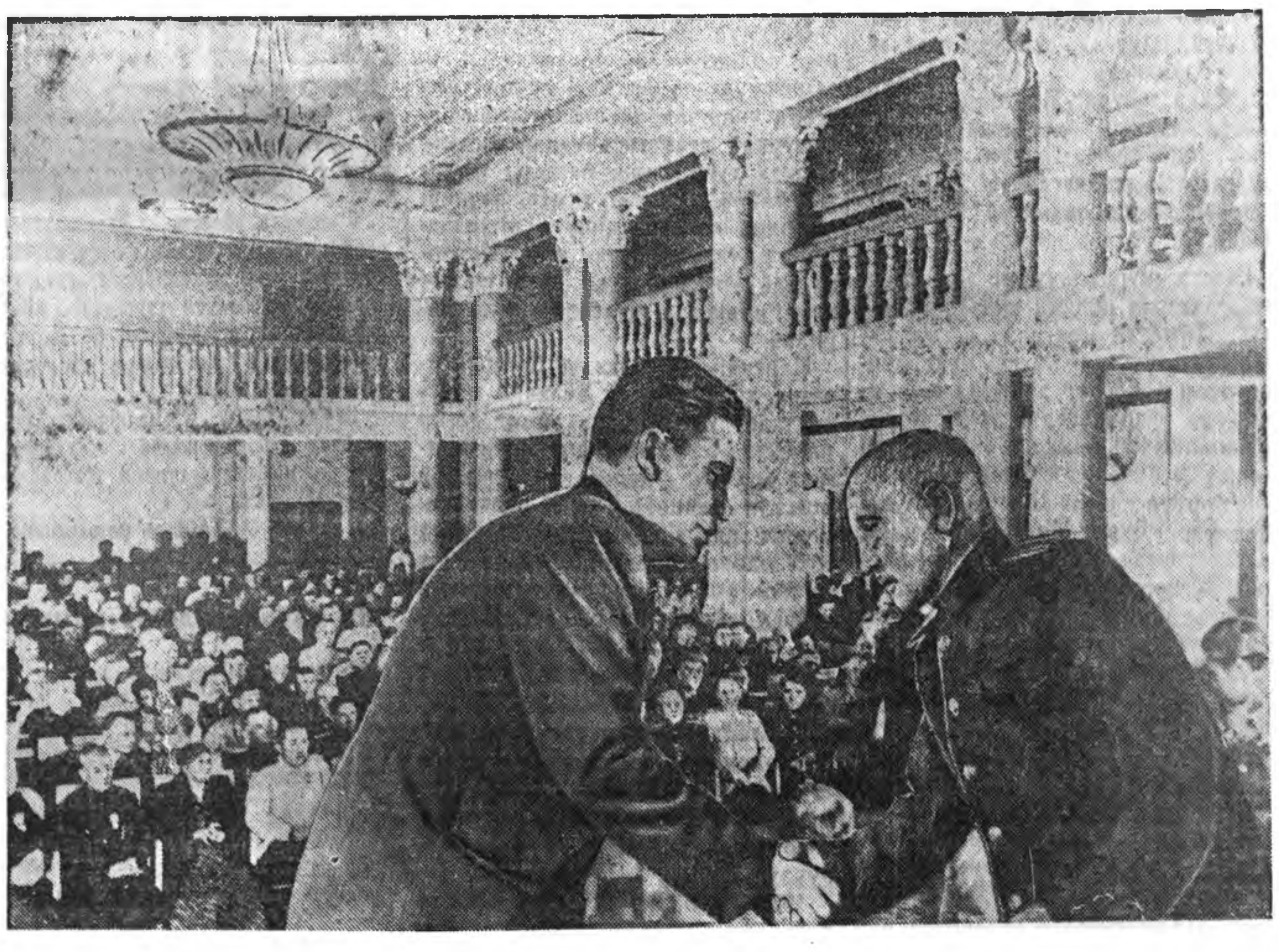
Промышленна предприятинуудай зарим хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө агууехэ барилгануудай захилнуудые дүүргэхэ хэрэгые тоохогүй ябадал гарана. Владимирска областиин Кольчугинска заводой хүтэлбэрилэгшэд Волго-Донской судоходно каналай газар малтадаг хүсэ ехэтэ машинануудта хэрэглэгдэхэ утаһа кабельнуудые эльгээхэ даалгабаринуудаа саг болзорто нь дүүргэдэггүй байна.

Нютагай партийна организацинууд, агууехэ барилгануудай партийна организацинууд, мүн тэрэшэлэн эдэ барилганудта захилнуудые бэлэдхэдэг предприятинуудай партийна организацинууд объект бүхэнэй барилгын түсэбүүдые дүүргэхэ ба барилганудта түхеэрэлгэнүүдые болон материалнуудые эльгээхэ хүдэлмэринүүдтэ гол анхаралаа хандуулха уялгатай. Барилганууд ба предприятинууд дээрэ ябуулагдаха ниитэ-политическэ хүдэлмэриие али болохоор һайжаруулха, барилгануудай тон ехэ удхашанартай байһаниие, барилгын хүдэлмэринүүдэй түсэбүүдые болон эдэ барилганудта эльгээгдэхэ захилнуудые саг соонь дүүргэлгын шухала ба харюусалгатай байһаниие ниитэ зондо саг үргэлжэ ойлгуулха хэрэгтэй.

Асари ехэ гидроэлектростанцинуудые ба каналнуудые барилга гүрэн түрын тон ехэ удхашанартай зорилго, бодото дээрээ бүгэдэарадай хэрэг мүн. Ленин—Сталинай партяар зоригжуулагдаһан советскэ арад энэ зорилгые амжалтатайгаар шиидхэнэ. коммунизмын илалта тээшэ өтигэл түгэсөөр дабшана.

(«Правдын» июлиин 18-най түрүү бэшэгһээ).

Орденууд ба медальнууд барюулагдаба

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1951 оной майн 31-нэй Указаар, түмэр замай транспорт дээрэ олон жэлдэ оролдосотой һайнаар хүдэлмэрилһэнэйнгөө түлөө Зүүн-Сибириин түмэр замай олон тоото хүдэлмэрилэгшэд шагнагдаһан байгаа.

Июлиин 19-дэ, Улан-Удэдэ, Советүүдэй хоёрдохи байшангай Сталинска зал соо тэдэнэртэ шагналнууд барюулагдаба.

ССР Союзай Верховно Соведэй Президиумэй нэрэһээ БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Чувьюров шагналда хүртэгшэдтэ орденууд ба медальнуудые барюулба. Эгээн түрүүн 13-дахи дистанциин замай обходчик С. Н. Албушкин, Улан-Удын кондукторска резервын главна кондуктор М. А. Баранников, машинист С. Д. Асеев, Улан-Удын отделениин таһагай начальнигай орлогшо, движениин инженер-майор В. А. Карелин, Улан-Удын вагонно участогай мастер В. П. Онищик, Улан-Удэ станциин начальник И. С. Усачев, Улан-Удын паровозно депогой машинист Д. Н. Ягодин гэгшэдтэ Ленинэй орден барюулагдаа.

Ажалай Улаан Тугай орден 50 хүн абаба. Тэдэнэй тоодо: замай обходчик Ф. М. Патышев, паровозно депогой цехын мастер М. Т. Врублевский, тэрэнэй дүү Николай Врублевский ба бусад бии.

«Ажалай шэн габьяагай түлөө» медаль 111 хүн, «Ажалда шалгарһанай түлөө» медаль 167 хүн абаа.

Нүхэр Чувьюров болбол шагнагдагшадые халуунаар амаршалха зуураа, тэдэнэрэй саашанхи хүдэлмэридөө амжалта түйлахыень хүсэбэ. Шагнагдагшадай зүгһөө нүхэд Аржанов ба Панченко үгэ хэлэжэ, правительствын эдэ ехэ сэгнэлтые харюулан, саашадаа бүри ехэ амжалтатайгаар хүдэлмэрилхыень түмэр замай транспортын хүдэлмэрилэгшэдые уряалба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо М. И. Чувьюров Улан-Удын депогой машинист А. С. Максоевто «Ажалай шэн габьяагай түлөө» медаль барюулжа байна.

М. Минеевэй фото.

Константин Бориной һурагшад абаһан уялгаяа дүүргээ

СТАНИЦА ШКУРИНСКАЯ (Краснодарска хизаар), июлиин 17. (ТАСС). Штейнгартска районой тарялангай газар дээрэ ороной суута комбайнер, Социалистическэ Ажалай Герой, Сталинска шангай лауреат Константин Борин арбан табан жэл соо таряа хуряагаа. Мүнөө, тэндэ таряа хуряалга дүүрэжэ байна.

Константин Борин Тимирязевай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын Академи дүүргээд, научна хүдэлмэри хэжэ байна. Гэбэшье, тэрэнэй хэдэн арбаад һурагшад полинууд дээрэ хүдэлмэрилнэ. Комбайнер-новаторһаа абаһан эрдэм мэдэлгээ тэдэнэр шадамараар хэрэглэнэ.

Социалистическэ Ажалай Герой, Сталинска шангай лауреат Трофим Кабан хадаа Бориной агрегадаар таряа хуряагаа. Таряа хуряажа эхилхэдээ, нүхэр Кабан хоорондоо холбогдоһон хоёр «Сталинец—6» комбайнаар 800 гектар таряа хуряаха гэһэн уялга абаһан юм. 873 гектар таряа хуряажа, комбайнер өөрынгөө уялга дүүргэбэ. 12.015 центнер орооһо бункерһаа абтаба. Трофим Кабан үдэр бүри 50—60 гектар таряа хуряана.

Константин Бориной һурагшад — Иван Пилипенко, Артем Скачедуб, Иван Пособило, Семен Сергиенко, Василий Дураков ба бусад часай графигаар, комбайнуудые стахановска маршрудаар ябуулан, хүдэлмэриин нэгэшье минута гээнгүйгөөр ажаллажа, уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэбэ.

Штейнгартска МТС таряа хуряалгые нёдондонойхиһоо хожомдожо эхилбэшье, үнгэрһэн сезоной энэ үеынхидэ орходоо нилээд ехэ таряа хуряагаад байна.

Машинануудые дүүрэн хүсөөрнь ашаглая!

☆☆

ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛЭЙ КОМПЛЕКСНО МЕХАНИЗАЦИИН ТҮЛӨӨ

Тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриие түргэнөөр дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ гэһэн Кяхтын МТС-эй самоходно сенокосилкын машинист Георгий Паньковой дурадхалые манай тракторна агрегадай коллектив зүбшэн хэлсээд, халуунаар дэмжэһэн байна. Бидэнэр энэ мүрысөөндэ оролсохо гэжэ шиидээд, нормын ёһоор сезон соо 400 гектарай орондо 500 гектар сабшаха уялга абаабди.

Энэ уялгаяа дүүргэхэ бүхы условинууд бидэндэ бии. Калёновско сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой сабшалан дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, июлиин 15-най үдэр нормын ёһоор 14 гектарай орондо 25,6 гектар сабшаһамнай тэрэнэй бодото гэршэнь болоно. Үбһэ хуряалгын эхилһэнһээ хойшо 186 гектар сабшаабди. Бидэнэр ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхын ба ниитынгээ адуу малые һайн шанартай тэжээлээр хангаха хэрэгтэнь өөрынгөө колхоздо туһалхын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдонобди.

Мүнөө жэл манай колхоздо үбһэ хуряалга дээрэ комплексно механизаци түрүүшынхеэ бэелүүлэгдэбэ. Тракторна косилкануудай сабшаһан үбһэн тракторна тармуураар тармагдажа, удаань бухаллагдахын тула тракторна волокушаар суглуулагдадаг юм. Энэ хадаа үбһэ хуряалга дээрэ колхозниигуудай ажалые нилээд хүнгэдхэнэ.

Хэрбээ үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ колхозой правлениин үнэхөөрөө хайхарамжатайгаар хандадаг һаань, бидэнэр механизаторнууд ба колхознигууд бүри ехэ бүтээсэтэйгээр ажаллажа шадаха бэлэйбди. Колхозой правлениин гэмээр колхознигууд үбһэ хуряалгада гэртэһээ ябана. Энээн дээрэһээ тэдэнэй ажалайнь бүтээсэ бага байна. Үбһэшэдтэ сабшалан дээрэнь отогуудые барижа, энэ дутагдалые усадхажа шадахаар байгаа.

Агрегадуудые хүдэлмэришэдөөр колхозой правлениин хүсэд хангадаггүй ябадал хоёрдохи ехэ дутагдал болоно. Тэрэнэй эсэстэ сабшалга хуряалга хоёрой хоорондо таһалдал гаргагдаа. Гансахан манай участок дээрэ 80 гаран гектарай таһалдал гаргагдаһан байна. Хүнүүдые үгэхэбди гэжэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд бидэниие хооһоор найдуулна.

Манай колхозой сабшалан дээрэ ногооной ургаса һайн. Тиимэһээ бидэнэр ехэ үбһэ хуряажа, ниитынгээ малые бардам тэжээлээр хангаха байнабди. Гэхэтэй хамта, үбһэ хуряалгые шанар һайнтайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ манай колхоздо хүсэд анхарал хандуулагданагүй. Бидэнэр механизаторнууд уһалууриин канавануудай захаархиие, бургааһа һөөгүүдые тойруулан, бусад углуу тохойнуудые сабшуулжа шададаггүй гээшэбди. Тиимэһээ иимэ газарнуудые гараар сабшаха хэрэгтэй байһаниинь хэндэшье мэдээжэ. **Гэбэшье, ургаса һайнтай иимэ участогууд сабшагдангүй, гэшхэгдэнэ. Тэжээл бэлэдхэлдэ ээзэн бусаар хандаха ябадал үнгэрэгшэ жэлдэшье гарадаг байгаа.**

Үбһэ хуряалгые түргэнөөр үнгэргэхын ба эрхим шанартай тэжээл бэлэдхэхын түлөө үбһэ хуряалгада ябаһан колхозник бүхэн, механизатор бүхэн тэмсэхэ ёһотой гэжэ бидэнэр тоолонобди. Участок бүхэнэй үбһэ ногоое эрхим шанартайгаар, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряая!

С. Шунков, А. Овчинников,
Иволгын МТС-эй тракторна
сенокосилкын агрегадай
машинистнууд.
И. Петренко, тракторист.

☆☆

АНДРЕЕВЭЙ НЭРЭМЖЭТЭ КОЛХОЗДО

Үбһэ хуряалгые эрхим шанартайгаар үнгэргэжэ, үдэжэ байгаа адуу малдаа бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхын түлөө Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын сомоной Андреевэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд эсэшэ сусашагүйгөөр ажалланад. Тус колхозой сабшалан дээрэ 12 морин сенокосилка, 1 самоходно сенокосилка, 2 тракторна сенокосилка хүдэлмэрилнэ. Гадна, олон гар хажууршад үбһэ сабшалгада элсүүлэгдэнхэй.

Бригаданууд хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ Дамба Гуроракшиевай хүтэлбэрилдэг бригада түрүүлжэ ябана. Бригадын гэшүүд барандаа шахуу үдэрэйнгөө даалгабаринуудые дүүргэнэ. Сенокосилкын машинистнууд Пылжит Дашицыренова, Гылыгма Дондокова ба бусад хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилжэ үдэрэйнгөө нормонуудые үлүүлэн дүүргэнэд.

Мүн тус колхозой тэжээл бэлэдхэлэй бригада (бригадирынь Батомунко Ракшиев) 1125 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэжэ, түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байха юм. Тэрэшэлэн Жалсан Эрдынеевэй хүтэлбэрилдэг хониной-товарна фермынхид 1177 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхээ. Хонишод Бутыд Санжиева, Дашима Ендонова гэгшэд набшаһата тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри дээрэ ажалай эрхим жэшээ харуулаа.

Колхозой хоёр бригаданууд үбһэ хуряалгын хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар ябуулна. Тэрэшэлэн набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ түсэбүүдээ дүүргээ. Жэшээнь, 1-дэхи бригада (бригадирынь Жамбал Дармаев) 2000 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэхын орондо 2174 центнер бэлэдхээ. Бригадын гэшүүд Х. Ринчинова, Л. Зондуева, Т. Базыров гэгшэд илангаяа һайнаар хүдэлмэрилжэ, үдэрэйнгөө нормонуудые үлүүлэн дүүргэдэг байгаа.

Набшаһата тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриие болзор соонь эхилээд, эрхимээр ябуулжа шадаһан дээрэһээ тус колхоз түсэбөө бүримүһэн дүүргээ. 6600 центнер набша мүшэр бэлэдхэхэ байгаа һаа, 6650 центнер бэлэдхэһэн байха юм. Мүнөө тус колхозойхид бэлэдхэгдэһэн тэжээлээ хатаажа, хушалтатай сарайнуудта асаржа хадагална.

— Манай колхоз 8184 толгой малтай. Малаа тарган тобироор ондо оруулхын түлөө тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриие үргэн далайсатайгаар ябуулжа, үбһэнэй валова суглуулгын түсэбые заатагүй дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө манай колхознигууд эсэшэгүйгөөр оролдоно,—гэжэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Б. Ширапнимбуев хөөрэнэ.

Б. Дымбрылов.

Ажалшадай туһаламжа

Һаяхан Иволгын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоздо воскресник эмхитэйгээр үнгэргэгдэбэ. Спиртын заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшад, тэрэшэлэн Спиртзаводской сельсоведэй, почтово отделениин, сельпогой болон бусад организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд колхоздо ехэхэн туһаламжа хүргэбэ. Хамта дээрээ воскресниктэ 1̈4 хүн, 3 автомашина хабаадаа. Нэгэ үдэр соо 130 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэгдэһэн байна.

А. Бондаренко.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Зэдэдэ ниитэ-политическэ хүдэлмэри муугаар ябуулагдана

Мэлдаа бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэлгын харюусалгатай үе болоод байна. Республикын колхозууд үбһэ хуряалгада жэгдэрэн орообо. Энэ шухала хэрэгтэ колхозникуудые олоорнь элсүүлэн хабаадуулха, үбһэ хуряалгаа богони хон болзор соо, һайн шанартайгаар дүүргэхэ зорилго партиина организацинуудай урда табигдана. Энэ зорилгые амжалтатайгаар шиидхэхэ гол шухала условинуудай нэгэниинь гэхэдэ, колхозникуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха хэрэг болоно. Зүгөөр, ниитэ-политическэ хүдэлмэри Зэдын аймагта муугаар эмхидхэгдэнэй. Олон агитколлективүүд һунгуулиин кампаниин үнгэрэнэй һүүлээр хүдэлмэрээ эрид һуларуулһан, зариманиинь огт зогсоожорхиһон байна. Жэшээлхэдэ, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин дэргэдэхи агитколлективтэ 14 агитаторнууд бии гэжэ тоололгодог аад, тэдэнэр ойлгуулламжын ямаршье хүдэлмэри колхозникуудай дунда ябуулнагүй. Партиина организациин секретарь нүхэр Будажапов агитколлективэйнгээ хүдэлмэриие һайжаруулха, тэрэнээ хүтэлбэрилхэ тухайда һаналаа табинагүй, һанаа амар байжа байна.

Колхозникуудта илангаяа буряад-монгол хэлэн дээрэ элидхэл, лекцинүүд тон үсөөн уншагдана. Тэхэтэй хамта түрэлхи хэлэн дээрэ элидхэл, лекци шагнахые тэдэнэр ехэтэ хүсэдэг байха юм.

«Коммунизм» колхозой гүүртэнүүдтэ ажалладаг зарим колхозникууд элидхэл, лекци үни удаанай шагнаагүй байхаһаа гадна, агитаторнуудай ерэжэ хөөрэлдөө хэхэ гү, али газетэ уншахань үзэгдэдэггүй гэжэ хэлэнэ.

Аймаг соо научно-атеистическэ пропаганда һулаар ябуулагдана.

Агитационно-ниитын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ республиканска газетэнүүд тон багаар хэрэглэгдэнэ. Дэрэстэйн сомоной «Коммунизм» колхозодо тэжээлэй бригадада ажаллагшад үбһэ хуряалга эхилһэнһээшье хойшо газетэ, журнал харанагүйбди гэжэ хэлэһэн байна. Мүн, энэ колхозой Доодо-Дэрэстэйн гүүртэдэ гансахан лэ хүн «Бурят-Монголой үнэн» газетэ захижа абадаг, бэшэниинь абадаггүй байха юм. Тэндэ хамтын уншалга хэгдэдэггүй, газетын зарим статьянуудые зүбшэн хэлсэдэггүй байха юм.

Газетэ захилга бусадшье колхозуудта муугаар эмхидхэгдэнэй. Республиканска газетэнүүдые, илангаяа «Бурят-Монголой үнэн» газетэ захиха хүсэлтэй хүнүүд олон байбашье, захил абалгын муугаар эмхидхэгдэһэн дээрэһээ тэдэнэр газетэ захингүй үлэшэһэн байна.

Газетэ, журналнуудые захигшадтань хүргэхэ ябадал эндэ бүришье муу. Аймагай центрһээ асарагдаһан газетэнүүд колхозой правлениин хэдэн хоногоор хэбтэжэ байдаг, бригада, фермэнүүдтэ хожомдожо абаашагдадаг байна. Гэхэтын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн нүхэр Дамбаева: «Энэ жэл би «Бурят-Монголой үнэн», «Стахановец» хоёрые захиһан байнаб. Зүгөөр мүнөө болотор тэдэнэй нэгэшье номер абанагүйб». — гэжэ мэдүүлнэ. Иимэ баримтанууд үсөөн бэшэ бии. «Союзпечатиин» аймагай таһаг, парторганизацинуудай секретарьнууд газетэ, журналнуудые захигшадтань саг соонь хүргэхэ энэ тон шухала удхатай хэрэгтэ анхарала хүсэд хандуулнагүй. Ленинэй, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ ба «Коммунизм» колхозуудай бригаданuудта «дайшалха хуудаһан», хана газетэ, «молни» гаргагданагүй, плакат, лозунгууд, газетын витринэнүүд гү үгы юм. Мүн социалистическэ мүрысөөн һулаар эмхидхэгдэнэй.

Аймагай олон колхозуудта улаан булан байгуулагдаагүй.

Боргойн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой правлениин гэр газаа тээһээ муу бэшээр шэмэглэнхэй—газетын витринэнүүд бии, портрет, лозунг, плакатууд үлгөөтэй. Гэбэшье, колхозникуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри эндэ мүн лэ һулаар ябуулагдадаг байшоо.

Партиин аймкомой бюро, тэрэнэй секретарь нүхэр Хальбаев ажахын асуудалда дашуураад, агитационно-ниитын хүдэлмэриие саг үргэлжэ, һайнаар ябуулха асуудалда анхаралаа багаар табина. Тиимэһээ партиина эхин организацинууд ниитэ-политическэ хүдэлмэриин асуудалда анхаралаа мүн лэ багаар хандуулна.

Партиин аймкомой хүдэлмэрилэгшэд колхозуудаар ябахадаа, колхозникуудта элидхэл, лекци тон үсөөн уншадаг, эхин парторганизацинуудай секретарьнуудай хүдэлмэридэ туһаламжа багаар үзүүлдэг байна. Гэхэтэй хамта, партиина олон организацинууд эмхидхэлэйнгээ талаар һула юм. Колхозуудай комсомольско организацинууд илангаяа муугаар хүдэлмэрилнэ.

Партиина эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриин һулаар ябуулагдадаг ушар хадаа аймаг дотор ажахын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ муугаар нүлөөлнэ. Ажахын шухала кампанинуудта колхозникуудые элсүүлхэдэ бэрхэшээлнүүд тохёолдоно. Ажалта үдэрэйнгөө тогтоогдомол минимум ологогүй хүнүүд аймаг дотор олон. Гансахан «Коммунизм» колхоздо ажалта үдэрэй минимум ологогүй хүнүүд 40 шахуу байна.

Партиина организацинууд болбол олониитэ зоноиноо дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри улам үргэнөөр ябуулха, партидоторойнгоо хүдэлмэриие һайжаруулха ёһотой.

1937 ондо ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральско-мартовска Пленум дээрэ нүхэр Сталин иигэжэ заагаа һэн:

«Политикые ажахыһаа таһалжа болохогүй... Манай практическа хүдэлмэридэ ажахые политикаһаа таһалхые, политическэ хүдэлмэриие һуларуулан, ажахын хүдэлмэриие шангадхахые гү, али тад һөөргэ, ажахын хүдэлмэриие һуларуулан, политическэ хүдэлмэриие шангадхахые хэн хүсэнэб,—тэрэ хадаа мухардалгада заатагүй орохо байна».

Нүхэр Сталинай заахан энэ заабариие хододоо һанажа ябаха хэрэгтэй.

Ц. Будаев.

Сталинска область. Металлоконструкциин Ждановска завод коммунизмын барилгануудай захилнуудые дүүргэхэ болзороо хоёр дахин түргэдхэбэ. «Волгодонстройн» шлюзнүүдэй ба насосно станцинуудай түхеэрэлгые түс завод мүнөө хэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: С. Ивановой (зүүн гарһаа) хабсаргагшадай стахановска бригада насосно станциин трубопроводые хабсаргажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

10 вагон түлишэ алмаба

Мэргэжэл мэргэжэлэрээ мүрысэгшэдэй тоо Улан-Удын мяха-консервын комбинадай цехүүдээр үдэр бүри олошорно. Түс комбинадай котельно цехын коллектив энэ талаар илангаяа ехэ хүдэлмэри хэһэн байна. Котельнэ түхеэрэлгэнүүдээ шэнээр заһабарилаад, тэдэнэр ехэ түлишэ алмаха аргатай болоо.

Арбилалтын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй эсэстэ, кочегарнууд алмалта хэһэн түлишөөрөө комбинадаа хоёр сүүлхэ соо хангаһан байна. Тэдэнэр бүхы дээрээ 10 вагон түлишэ арбилаа.

Ехэ амжалта туйлаһан кочегарнууд нүхэд Акулов, Бузин, Завьялов гэшэд мүнөө шанда хүртөө.

Эдэ кочегарнууд жэлэй эсэс хүрэтэр 1000 тонно нүүрһэ арбилха уялга абаад, мүнөө бүри эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

А. Шестаков.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлнэ

Мысовая станциин түлишын складуудай ашаашад түмэрзамшадай бүхэсоюзна үдэрэй хүндэлэлдэ барандаа стахановска вахтада жагсаһан. Тэдэнэр ашаа тээхэ ба вагонуудһаа буулгажа абаха графигаа 2—3 часаар уридшалан дүүргэдэг болоо.

Байгша оной июлиин 13-да хүнэй ашаатай ерэһэн составһаа ашаа буулгахадаа, графигаа 2 час 10 минутаар уридшалан дүүргэһэн байгаа. Тиин, тэдэнэр энэ темпэеэ мүнөөшье һулаадхангүй.

Ашаа тээгшэд нүхэд Кулагин, Новиков, Дунаевский, Походун, Лиханов болон бусад халаан соогоо 2-2.5 нормо дүүргэдэг стахановецууд болоо.

Н. Святогор.

ОРОД БА ТҮРЭЛХИ ХЭЛЭ ЗААДАГ БАГШАНАРАЙ РЕСПУБЛИКАНСКА КОНФЕРЕНЦИ

Ород ба түрэлхи хэлэ заадаг багшанарай научно-практическа конференци июлиин 19-дэ хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлээ.

Учебнигүүдые хэблэн гаргалга тухай нүхэр **Мижидон** (Бурмонгиз) үгэ хэлээ. Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл хадаа энэ жэлдэ һуралсалай 23 учебнигүүдые хэблэн гаргаха түсэбтэй юм. Мүнөө тэдэнэй 14-ниинь хэблэгдэһэн, 6-ниинь үйлэдбэридэ, 3-нь хэблэлдэ тушаагдаагүй байһаар гэжэ тэрэ хэлэбэ. Һуралсалай шэнэ жэлэй эхилтэр 20 учебнигүүд хэблэлһээ гаргагдаха байна.

Бурят-монгол хэлэнэй грамматикын олон асуудалнууд гүйсэд шиидхэгдээгүй байна. Һургуулинуудта ород ба түрэлхи хэлэ заалгын методико мүнөө болотор зохёогдоогүй. Энэ шухала хэрэгые шиидхэхын тула Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ педагогическа институтай, культурын научно-шэнжэлэлгын институтай научна хүдэлмэрилэгшэд ба республикын гэгээрэлэй Министерство өөдтэй хүдэлмэри ябуулнагүй гэжэ нүхэр Мижидон тэмдэглэбэ.

Ород ба түрэлхи хэлэ заалгын методикоор һуралсалай хэрэгсэлнүүдэй хомор дээрэһээ багшанарта элдэб бэрхэшээлнүүд ушарна. Һуралсалай зарим учебнигүүд үзэгэй олон алдуунуудтайгаар ба ехэ һаланаар хэблэгдэнэ. Тиимэ учебнигүүд соо мэдүүлэлнүүдэй удхань ондоогоор тайлбарилагдажа, һурагшадай толгойе эрьюулнэ. Эдэ дутагдалнуудые ойрын сагта усадхаха хэрэгтэй гэжэ багша нүхэр **Цыбендоржиев** (Сэлэнгэ) хэлээ.

Кабанскын аймОНО-гэй педкабинедые даагша нүхэр **Беклемишева** залуу багшанарые хүмүүжүүлхэ тухай тобшохоноор хэлээ.

— Залуу багшанар түрүүшынгээ жэлдэ һургуулида хүдэлмэрилхэлөө дүй луршел багатай байдаг. Тэдэнэр илангаяа ород хэлэ заалгын методикые һайнаар мэдэдэггүй. Зарим багшанар заахан предмедээ һурагшадтаа гүйсэд ойлгуулжа шададаггүй, — гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Бурят-монгол эхин һургуулинуудай багшанарые Улан-Удын педучилищи үсөөнөөр бэлэдхэнэ. Түс училищи жэлдээ миил 8—10 багшанарые бэлэдхэдэг байна. Тиимэһээ республикын олон эхин һургуулинуудта тусхай мэргэжэлгүй олон багшанар мүнөө хүрэтэр хүдэлмэрилжэ гэжэ багшанарай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ институтай директор нүхэр **Никоров** шүүмжэлээ. Мүн һуралсалай хадуулан ойлгуулламжын хэрэгсэлнүүд болон хүүгэдэй уранһайханай литература тон үсөөнөөр хэблэгдэнэ. Манай уранзохёолшод хүүгэдтэ зориулагдаһан зохёолнуудые һүүлэй үедэ бэшэнэгүй шахуу.

Городой һургуулинуудта нүхэр Сталинай зохёолнуудай үндэһөөр ород хэлэ заалгые шэнэдхэн һайжаруулжа байһан тухай Улан-Удын гороНО-е даагша нүхэр **Алимов** хэлээ. Зарим һургуулинууд энэ талаар бага зэргэ амжалтануудые туйлабашье, юрэнхы дээрэ һурагшадай успеваемость хангалтагүй байна. Методическа нэгэнүүд түрүү багшанарай дүй шэлые согсолногүй. Мүн гэгээрэлэй Министерствын хүдэлмэришэд хүдөө нютагууднаа байха, һургуулида байдаг городой һургуулинуудые тон үсөөн ябадаг ба дэлмэриинь шалгажа үзэдэггүй. Языкознаниин асуудалнууд тухай нүхэр Сталинай бэшэһэн түүхэтэ зохёолнуудай ёһоор һургуулинуудта ород хэлэ заалгын нэгэ жэлэй дүнгые элидхэлшэд толоор анхаралагүй байна гэжэ нүхэр Алимов шүүмжэлбэ.

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ пединститутай багшанар һургуулинуудай хүдэлмэритэй танилсанагүй, түрүүшын дүй дуршалые согсолногүй гэжэ тус институтай ород хэлэнэй кафедрые даагша нүхэр Упхонова тэмдэглэбэ. Бидэнэр гансахан лэ олон һургуулинуудай хүдэлмэритэй танилсахаһаа бэшэ, ондоо хэзээгүй байнабди. Пединститутай хүдэлмэрилэгшэдые үгэ хэлээшэ зүб шүүмжэлээ гэжэ тэрэ хэлээ байна.

Культурын научно-шэнжэлэлгын институтай директор нүхэр Х... лов бурят-ород хэлэнэй словарь зохёогдоод, ойрын сагта 5 м... тиражтайгаар хэблэлһээ гар... байһан тухай хэлээ. Мүн ... бурят хэлэнэй словарь зохёог... байна. Бурят-монгол хэлэнэй т... минологиин шухала асуудал... ойрын сагта шиидхэхэ хэрэгт... жэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Ород ба бурят-монгол хэлэ з... гые нүхэр Сталинай зохёолн... ёһоор шэнэдхэн табилгын асу... ехэнхидэ теоретическэ тала... ябуулагдаа гэжэ РСФСР-эй г... рэлэй Министерствын инспе... нүхэр **Цветкова** шүүмжэлбэ. П... тическа хэмжээ-ябуулганууд ... гаар үнгэргэдэг. Энээнэй һур... салай жэлэй дүнгүүд гэршэ... Республикын гэгээрэлэй Мини... ство ба арадай гэгээрэлэй аймагай таһагууд энэ шухала хэр... ябуулгые һулаар хүтэлбэрилээ... дэнэй хүдэлмэриие шэнэдхэн ... һургуулинуудта ород ба түрэлхи хэлэ з... гые шэнэдхэн һайжаруулхын ... һулаар хэрэгжэжэ байгаа хүдэлм... лаар шалгадаг байгаа. ... багшанарай хүдэлмэриин дүй ... шэл согсолдоогүй гэжэ ... тэмдэглэбэ.

Удаань ВКП(б)-гэй обкомой ... ретарь нүхэр **Д. Ж. Жалсабо...** хэлэжэ, республикын һургу... нуудта ород ба түрэлхи хэлэ з... гые шэнэдхэн һайжаруулхын ... лаар хэрэгжэһэн хүдэлмэринүүд ... дутагдалнууд дээрэ тогтобо. ... зууряа нүхэр Жалсабон языко... ниин асуудалнуудаар И. Сталинай бэшэһэн зохёолнуу... ёһоор түрэлхи (ба ород ... заалгые һайжаруулха зорил... дые багшанарай, арадай гэгэ... лэй органуудай ба республикын гэгээрэлэй Министерствын хүд... рилэгшэдэй урда табяа.

Энээгээр ород ба түрэлхи ... заадаг багшанарай республик... конференциин пленарна засед... дүүргэв. Саашадаа секцинууд ... дэлмэрилхэнь.

Агитаторнуудай хүдэлмэриин аша үрэ

Мэлмэрэн байгаа элбэг уһаяа Байкалда эльгээдэг Сэлэнгэ мүрэнэй зүүн эрьедэ Иволгын аймагай «Хүндэлэлэй тэмдэг» ордено «Мартын 8» колхозой сабшалан нэмжынэ. Энэ жэлдэ үбһэ ногооной гараса гайхалтай һайн. Колхозойнгоо ашаг шэмэтэ адуу малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулхые эрмэлзэһэн колхозой луговодуудай сабшалангаа хэдэн дахин уһалһанай, үтэжүүлһэнэй, юрэнхы дээрэ, сабшаланайнгаа эрхимһөө эрхим һайнаар харууһалһанай ашаар иимэ эрхим үбһэ ногоон ургаал. Мүнөө эндэ үглөөнэй бүрэнхыһөө һөни болотор хүдэлмэри орьёлжо байна. Үбһэ хуряалга дээрэ 120 шахуу колхозникууд хүдэлмэрилжэ байна. Ажахын эдэ шухала кампанида колхозникууд эрхим һайнаар бэлэдхэ юм. Сенокосилка, морин тармуур болон гар зуурын зэр зэмсэг бүхэдөө саг болзор соогоо эрхим шанартайгаар заһабарилагдаһан байгаа. Үбһэнэй орохын урда тээ түс колхоздо тэжээл бэлэдхэхэ бригада эмхидхэгдэжэ, түс бригадые хүтэлбэрилгэ ВКП(б)-гэй гэшүүн А. Торгашинда даалгагдаа һэн. Үбһэ хуряалга ябуулха түсэб зохёогдоһон, бригадын гэшүүн бүхэндэ хэхэ хүдэлмэринь тусгаарлагдан үгтэһэн байна. Тиин тэжээл бэлэдхэлэй бригада хүдэлмэриингөө түрүүшын үдэрһөө хойшо тон эмхитэй, эбтэйгээр һайнаар малда элбэг дэлбэг тэжээл бэлэдхэжэ эхилбэ.

Ажахын иимэ шухала кампаниин үедэ колхозно агитаторнуудай үүргэ тон ехэ байдаг. Үбһэшэдэй дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулхын тулада партиина эхин организаци 20 агитаторнуудые оложо, хамтын суглаан дээрэ баталуулаа һэн. Агитаторнуудай дунда хүдөөгэй интеллигенциһээ олон хүнүүд бии.

Ганзуринай долоонжэлэй һургуулиин багша Иван Михайлович Канунников колхозой эрхим агитаторнуудай нэгэн юм. Тэрэ хадаа тэжээл бэлэдхэлэй бригадын үбһэшэдэй дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулна. Ниитын малда гүйсэд хүрэхэ тэжээл бэлэдхэлгэ гэжэ колхозник бүхэнэй арюун уялга мүн гэжэ агитатор ойлгуулна. Колхозникуудтай хэһэн хөөрэлдөөн соогоо Иван Михайлович эндэхи, нютагай фактнуудые ба жэшээнүүдые хэрэглэдэг. Тиимэһээ тэрэнэй хөөрэлдөөн һонирхолтой ба ойлгосотой байдаг юм.

Коммунист нүхэр Вишняков, партиина эхин организациин секретарь нүхэр Ковалев, багша нүхэр Грининкина, комсомолец нүхэр Азаматов болон бусад элдэб темэнүүдээр хөөрэлдөөнүүдые колхозникуудай дунда саг үргэлжэ үнгэргэдэг юм. Нүхэд Вишняков Грининкина хоёр «дайшалха хуудаһануудые» ба «молнинуудые» саг гаргана.

Колхозой коммунистнууд агитаторнуудай туһаламжаар тэжээл бэлэдхэлдэ колхозникуудые элсүүлнэ. Үбһэшэдэй дунда ябуулагдадаг агитационно-ниитын ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри колхозникуудай ажалда ехэ нүлөө үзүүлнэ. Нүхэр Торгашинай хүтэлбэрилдэг тэжээл бэлэдхэлэй бригада үдэрэйнгөө нормо дүүргэдэггүй нэгшье хүн гү үгы юм. Сенокосилкын машинист комсомолец Дмитрий Сабенников хоёр халаанай моридоор хүдэлмэрилжэ, үдэрэй 6 гектар үбһэ сабшана. Харин мүнөө Дмитрий Собенников үдэр бүри 8 гектар үбһэ сабшахаб гэһэн уялга абаад, энэ үүсхэлэ дэмжэн абагты гэһэн уряалаар аймагайнгаа сенокосилкын бүхы машинистнуудые дуудаба. Артелиин гэшүүд А. Торгашин, А. Брянский, А. Мамаева, С. Брянский, А. Брянская болон бусад үдэр бүхэндэ нормоёо үлүүлэн дүүргэнэ.

Партиина организациин үүсхэлээр тэжээл бэлэдхэхэ 3 воскресникүүд эмхидхэгдэжэ, үбһэ хуряалгада бүхы колхозникууд гараа һэн. Ганзурино тосхондо ажаһуудаг хүдэлмэришэд ба албахаагшад энэ воскресниктэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

Мүн эндэ набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ тусхай бригада хүдэлмэрилнэ. Коммунистка Ольга Торгашина һаалиншадтай хамта тэжээлэй корнеплодой үндэр ургаса ургуулхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Энэ хадаа ниитын малые шэмэтэ тэжээлээр гүйсэд хангаха аргаболомжо олгохо байна.

Үбһэ хуряалгын ябаса үдэр бүхэндэ түргэдхэгдэжэ байна. Шестаковка болон Забоки гэдэг участогуудай сабшалан сүм хуряагдаа. Мүнөө үбһэшэд Уширова гэдэг газарта хүдэлмэрилжэ байна.

Тэжээл бэлэдхэл дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа колхозникуудай дунда агитационно-ниитын ба политическэ гэгээрэлэй хүдэлмэриие һайнаар ябуулһанай ба социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар «Мартын 8» колхоз үбһэ хуряалгаар аймаг соогоо түрүүлжэ ябана.

А. Нагаслаев.

ХАРГЫ БАРИЛГЫН ҺАРЫН ДҮН

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой үндэһөөр, байгша оной июниин 10-һаа республика дотор харгы барилгын һара үнгэргэгдэһэн байна.

Манай республикын правительство болбол харгы барилгын һара тухай тогтоол баталан абажа, таряа хуряалгын эхилтэр таряа зөөхэ харгынуудые бэлэдхэхэ ба элеваторай гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктнуудта хүдөө ажахын продуктнуудые һаадгүй зөөхэ ябадалые хангаха гэһэн хүндэтэй ба харюусалгатай зорилго харгын ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй ба республикын колхозникуудай урда табиһан байна.

Хойто-Байгалай, Баргажанай, Кударын, Бичурын ба бусад аймагуудай колхозууд харгы барилгын һарые һайнаар ба эмхитэйгээр эхилһэн байгаа. Эдэ аймагуудай олонхи колхозууд хүдэлмэриингөө эршые харгы барилгын һарын дүүрэтэр һулаадхаагүй.

Баргажанай аймагта харгын хүдэлмэридэ ябаһан колхозникуудай оролдосо ехэтэ ажалай ашаар 22 километр харгыда капитальна заһабари хэгдэбэ. Иигэжэ Баргажанайхид харгын капитальна заһабарилгын түсэбые 169 процент дүүргэбэ. Харгын барилгада хүдөөгэй арад зониие хабаадуулха жэлэй түсэб Баргажанай аймагта 115.4 процент дүүргэгдэһэн байна.

Тэрэшэлэн Хойто-Байгалай ба мүн аймаг харгын хүдэлмэриин жэлэй түсэбые дүүргэхэ дүтэлөө. Энэ аймагай колхозууд байгша оной июниин 1-нэй байдалаар харгын хүдэлмэридэ хүн зониие хабаадуулха жэлэйнгээ түсэбые 96,1 процент дүүргэһэн, харгы, хүүргэнүүдые бариха даалгабаряа ниидэд үлүүлэн дүүргэһэн байха юм.

Энэ һарын эхилһэнһээ хойшо республикын олохон колхозууд харгын хүдэлмэридэ хүнүүдые ба унаа моридые олоор эльгээгээ. Бичурын аймагай Логовскиин нэрэмжэтэ колхоз 82 хүн ба 31 мори, Тарбагатайн аймагай Десятниковска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 60 хүн ба 25 мори харгын хүдэлмэридэ гаргаһан байха юм.

Үнгэргэгдэһэн һарын турша соо республика дотор харгын хүдэлмэридэ 4000 шахуу хүн, 2000 гаран морид ба хэдэн арбаад автомашина ажаллаһан байна.

Зарим колхозууд харгы хүдэлмэриин саг үргэлжын бригадануудһаа гадна, колхозникуудай ниитын гаралга эмхидхэжэ, ажал хэжэ шадаха бүхы хүнүүдээ энэ хүдэлмэридэ хабаадуулаа.

Харгы барилгын һара соо олон тоото стахановецууд-түрүүшүүл шалгаран гараһан байха юм. Тэдэнэр үнэн сэхэ ба шударгы ажалаараа республикын харгын ажахые һайжаруулха хэрэгтэ ехэ туһа хүргэһэн байха юм. Сэлэнгын аймагай Юрөөгэй сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн, солото замшан хэр Аюр Дондоков харгы б... гын түрүүшүүлэй нэгэн болоно. ... рэ хадаа харгын хүдэлмэ... ябахадаа нормоёо хододоо үл... лэн дүүргэдэг, хэһэн хүдэлмэ... һайн сэнэлтэ абадаг байна.

Колхозуудһаа гадна, автоколонно механизмууд, аймагуудай харгын таһагуудай тракторнууд, машинно - эксплуатационно участогууд болон машинно-харгын станцинууд харгын хүдэлмэриин түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ ехэ үүрэг дүүргэбэ. № 26 машинно-харгын станциин трактористнууд Иван ба Сидельников, Мухар... Бичурын, Хэжэнгын аймагу... харгын таһагуудай трактористнууд Болонев, Игумнов ба Гонч... гэгшэд илангаяа һайнаар хүдэл...

Гэбэшье, зарим аймагуудай колхозууд харгы барилгын һарын сэбые дүүргэжэ шадаагүй б... юм.

Мүнөө үедэ харгын хүдэлмэри ябуулагдаар. Колхозуудай ... гуудһаа гүрэнэй бэлэдхэлэй пун... уудта хүрэтэр автотранспортнуу... һаадгүй ябахын тулада харгын ба заһабариин хүдэлмэри... таряа хуряалгын эхилтэр дүүр... хэ гээшэ харгын органуудай ба колхозуудай шухала зорилго.

А. Попов, Доруправлениин главна инжене...

Месткомой түрүүлэгшэнэрэй семинар

ВКП(б)-гэй Пригородно райком профсоюзуудай месткомуудай түрүүлэгшэнэрэй семинар һаяхан үнгэргэбэ.

Багшанарай профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ нүхэр Вересова семинарта хабаадагшадта «Ажалшадай дунда культурна ниитын хүдэлмэриие үргэнөөр дэлгэрүүлхын тулада профсоюзуудай месткомуудай түрүүлэгшэнэр юу хэхэ зэргэтэйб» гэһэн темээр лекци уншаа.

Лекциин һүүлээр, семинарта хабаадагшад өөһэдынгөө хүдэлмэриин дүй дуршалые андалдан абалсаа.

Жэшээнь, мяха-консервын комбинадай месткомой түрүүлэгшэ нүхэр Воробьев үгэ хэлэхэ зуураа, ВКП(б)-гэй Обкомой V пленумэй шиидхэбэриие бэелүүлэн, манай комбинадай клубай дэргэдэхи уранһайханай самодеятельностиин коллектив агитбригада эмхидхэжэ, Тарбагатайн аймагай Ехэ-Куналейн сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ подшефнэ колхоздоо концертнүүдые харуулһан ба политическэ темээр хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн байна гэжэ хэлээ. Мүн тэндэ модоной заводой, мебельнэ фабрикын ба бусад предприятинуудай месткомой түрүүлэгшэнэр үгэ хэлээ.

Заиграйн аймагай Ново-Брянска сельсоведэй Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой
таряа хуряалгын ба таряа тушаалгын хүдэлмэриин түсэб

...барай тарилгын үедэ колхоз...ууд болон трактористнуудай ...габьяатайгаар ажаллаһанай, ...сын хойноһоо һайнаар харуу...анай ашаар манай колхозой ...алан дээрэ баин ургаса урга... байна.

...ряагаа саг сёонь хуряаха. ...а бэлэдхэлэй түсэбые үлүүлэн ...рэхэ, тарилгада хүрэхэ һайн ...артай үрһэ хаяха, ниитын ...нуудые байгуулха ба колхоз...уудайнгаа ажалта үдэртэ ороо...албэгээр хубааха г. м. тон ха...салгатай зорилго манай кол...ой урда табигданхай. Энэ жэл...манай колхоз 777 гектар шэ...сэ, 476 гектар хара таряа, 455 ...тар овёс, 143 гектар ороohото ...ад культурануудые, 15 гектар ...ническэ культура, 44 гектар ...таабха, 22 гектар овощь, 33 ...ар тэжээлэй корнеплод ба си...снэ культурануудые, 185 гектар ...енко хуряаха байна. Энэ жэлдэ ...хознай 23 мянган центнер та...хуряажа абаха болоно. Тиихэ...нилээд ехэ соломо ба михиинэ ...луулжа абаха байнабди.

...Республикын колхозуудта хү...ажахын культурануудай урга...харууhалха хэмжээнүүд ту...республикын Министрнүүдэй ...вэдэй ба ВКП(б)-гэй обкомой ...рогой 1951 оной майн 23-най ...тоолые бэелүүлэн, таряанай ...тар үбһэ хоёр дахин түүһэн ба ...таабха, овощь болон тэжээлэй ...льтурануудай буртаг үбһэ түү..., шоройень бамбайлгаһан бай...бди. Тэрэшэлэн ороohото болон ...ад культурануудай 250 гектар ...айда минеральна үтэгжэлгэ хээбди. Мүнөө ургасын хойноһоо харууhалха бусад хэмжээ-ябуулганууд хэгдэжэ байна.

Хуряалгын үедэ бидэнэр ехэ хүдэлмэри хэхэ байнабди. Ниитынгээ адуу малда хүрэхэ фуражна ба страховой фонднуудые байгуулхын тула энэ үедэ тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри үргэлжэлүүлхэ, 50 гектар намарай хара таряа тариха, парайнгаа хойноһоо һайнаар харууhалха, хуряалга хэхэтэеэ хамта соломоной узуурта лущени хэхэ ба 750 гектар намарай пар хахалха болонобди. Таряа хуряалгын үедэ колхознай бүхы хүдэлмэреэ жэгдээр ябуулха байна. Огородой бригада нэгэшье үдэр һаатангүй хүдэлмэрилхэ, тэрэшэлэн 20 хүнһөө бүридэһэн тэжээл бэлэдхэлэй бригада тэжээлэй культурануудай ургасын хойноһоо харууhалха хүдэлмэри таһалгаряагүйгөөр ябуулха, 15 хүнһөө бүридэһэн барилгын бригада малай байрануудые бариха ба һэльбэн заһабарилха байна.

Таряа хуряалгын ба бусад хүдэлмэринүүдые зэргэ ябуулха хүсэн ба арга боломжонууд манай механизированнэ томодхогдоһон ажахыда бии. Хүдэлмэриин хүсэтэй 250 колхознигуудтайбди. 40 колхознигууднай тракторна бригадануудта саг үргэлжэ хүдэлмэрилхэ юм. Колхозоймнай таряалан дээрэ 5 комбайнова агрегадтай 3 тракторна бригада хүдэлмэрилхэ байна.

Самоходно комбайнһаа гадна, бэшэшье комбайнууд тусгаар түхеэрэлгэнүүдээр хангагдажа, соломоной узуурта лущени хэхэ, колос, соломо болон михиинэ суглуулха байна. Бүхы комбайнуудай бункерһаа ороohо ябууд дундань эюулэгдэхэ.

МТС-эй техникэһээ гадна 120 мори унаа. 9 морин жатка, 25 морин тармуур, 20 веялкэ, сортировко ба хүдөө ажахын бусад зэр зэмсэгүүд хуряалгада табигдаха юм. Эдэ зэр зэмсэгүүдээ һаяар заһабарилжа дүүргэхэмнай.

Таряа хуряалгын ба таряа тушаалгын түсэбэй ёһоор, МТС-эй техникэ, тэрэшэлэн колхозой машинанууд, мори унаа, хүдэлмэришэд ба бусад резервнүүд зүбөөр хэрэглэгдэхэ байна.

Хуряалгын хүдэлмэрые түсэблэхэдөө, бригадануудай онсо илгаае, севооборотой поли, участок бүхэнһөө хүлеэгдэжэ байгаа ургасые хараадаа абалсаһан байнабди.

Таряа хуряалгын ба таряа тушаалгын түсэб соо 5 комбайнова агрегадуудай үйлэдбэриин даалгабаринууд, таряанажалай бригада бүхэнэй хуряалгын түсэбүүд ба эдээниие хамталан табиһан колхозой хүдэлмэриин түсэб ороно.

Комбайнова агрегат бүхэн үйлэдбэриин даалгабаритай юм.

Нүхэр Базин Назамеевэй комбайнова агрегадта «Коммунар» гэжэ маркын комбайн, СТЗ — НАТИ трактор, 1 соломокопнитель, соломо ба михиинэ хуряаха түхеэрэлгэ, комбайнай зерноуловитель бии.

Мүнөө комбайнова агрегадай 1951 оной үйлэдбэриин даалгабари жэшээ болгон харуулая:

Культурануудай нэрэ	Хүдэлмэрилхэ газар	Хуряаха талмай (гектараар)	Гектар газарһаа гараха ургаса (центнерээр)	Бүхы талмайһаа валовой суглуулбари (центн.)	Үдэр бүриин даалгабари: гектараар	Үдэр бүриин даалгабари: центнерээр	Хуряалгын болзор (үдэрөөр)	Даалгабари (гектараар): колос суглуулгаар	Даалгабари (гектараар): соломоной узуурта лущени хэлгээр
Хара таряан шэниисэ	Камушек	20	9	180	12	108	1,5	8	12
	Матрешка	137	15	2055	12	180	12	8	12
Овес	Матрешка	43	15	645	12	180	3,5	8	12

...Тус комбайнова агрегадай хү...дэлмэрилхэ бусад участогуудта ...ай даалгабаринууд ба тус агре...дые хангаха хүнүүдэй список ...гдаа.

...Комбайнова агрегадуудай үй...лэдбэриин даалгабаринуудые та...лгада МТС-эй агроном, таряан...жалай бригадануудай бригадир...ууд, тэрэшэлэн комбайнернууд ха...алсаһан байна.

...Үйлэдбэриин даалгабари соо хү...дэлмэриин шухала показательнууд ...комбайнерта эли гэбэл: хуряаха ...эр ба саг, агрегадые хангаха ...нууд, агрегадай хэхэ, тэрэшэлэн ...ралгатай нэгэн хамта комбай...ова агрегадай хэхэ ажал (колос суглуулга, соломоной узуурта лущени хэлгэ) болоно.

Комбайнова агрегадуудай үйлэдбэриин даалгабари табихын урда тээ бүхы полинуудаа хаража үзэһэн ба ургасын хэмжээе уридшалан тодорхойлһон байнабди. Энэ хадаа үдэрэй даалгабарие зүбөөр тааруулха арга олгоо.

Комбайнуудые часай графигаар хүдэлмэрилүүлхын тула хуряалгын участогуудай хэмжээе, комбайнуудай ябаха маршрудые харуулһан хабсаралга үйлэдбэриин даалгабарида МТС-эй агроном нэмээжэ үгэһэн байна. Энээнэй ёһоор, үдэрэйнгөө даалгабарие дүүргэхын тула ямар нэгэн участогые хэды дахин тойрохоёо, хэды шэнээн ябаад комбайнынгаа ороо-һо эюулхээ комбайнер эли тодоор мэдэжэ ябаха юм. Таряанажалай бригадануудта хуряалгын түсэбые хүргэхэдөө иимэ хүдэлмэри хараада абтаа гэбэл: комбайнһаа гараһан таряае тэрэ дары шэгнээд элдэб холисоһоонь сэбэрлэхэ, хатааха, тиигээд ямаршье һаатал-гүйгөөр гүрэндэ тушааха гү, али колхозой амбаарта шэрэхэ ёһотой. Тиихэдэ хуряалгын бүхы талмай дээрэхи колос суглуулагдаха, соломо ба михиинэ хуряагдаха, соломоной узуурта лущени хэгдэхэ ёһотой.

Жэшээ болгон таряанажалай хоёрдохи бригадын 1951 оной хуряалгын түсэб харуулхада болоно:

Хүдэлмэриин нэрэ	Агрегадай состав	Культурануудай нэрэ	Участогуудай нэрэ	Хүдэлмэриин хэмжээн (гект.)	Гектар газарһаа гараха ургаса (цент.)	Үдэрэй даалгабари (гект.)	Дүүргэхэ болзор: хүдэлмэриин үдэр	Дүүргэхэ болзор: багсааһан календарна болзор	Үдэр бүри хэрэглэгдэхэ: хүдэлмэришэнэй тоо	Үдэр бүри хэрэглэгдэхэ: морид	Үдэр бүри хэрэглэгдэхэ: машинанууд ба зэр зэмсэгүүд
Лущени хэлгэтэйгөөр залаата культурануудые хуряалга	„Коммунар" комбайн, лущильник, СТЗ-НАТИ трактор	Хабарай таряан	Камушек	20	9	12	1,5	16-VIII 18-VIII	12	3	1 морин тармуур, 5 гар тармуур, 3 гар хажуур, 1 шэгнүүр
Колосуудые суглуулгатайгаар ороohото культурануудые хуряалга	Комбайн, морин тармуур, СТЗ—НАТИ трактор	Шэниисэ	Матрешка	137	15	12	12	9-VIII 21-VIII	12	3	
Лущени хэлгэтэйгээр агрегадаар ороohо хуряалга	„Коммунар" комбайн, СТЗ—НАТИ трактор, дисково лущильник	Овес	Матрешка	43	15	12	3,5	21-VIII 25-VIII	12	3	
Жаткаар залаата культурануудые хуряалга (полиин углууе сабшалгатайгаар, боолто боолго, бухал табилга ба һүрилэлгэтэйгөөр)	Унаа мори оруулһан жатка	Хара таряан	Камушек	3	9	4	2	16-VIII 18-VIII	5	4	
		Шэниисэ	Матрешка	3	15	4	4	18-VIII 22-VIII	5	4	
		Овес	Матрешка	3	15	4	4	22-VIII 26-VIII	7	4	
Бухалдаад, обоолологтойгоор жаткаар хуряалга	Унаа мори оруулһан жатка	Просо	Камушек	20	4	4	5	22-VIII 27-VIII	7	2	10 гар тармуур
Залаата культурануудые сохилго	МК—1100 молотилка	—	Матрешка	24т.	15,4	12 т.	2	27-VIII 29-VIII	25	3	
Комбайнай сохиһон соломо һүрилэлгэ	Мори унаа, тэргэ	Соломон	Матрешка	200	20	—	25-30	9-VIII 5-IX	8	10	8 гар тармуур
Молотилкын сохиһон соломо һүрилэлгэ	Мори унаа, тэргэ	Соломон	Матрешка	29	20	9	3	27-VIII 30-VIII	3	2	2 гар тармуур
Комбайнһаа таряа шэрэлгэ	Мори унаа, тэргэ	Таряан	Матрешка	200	15	12	16	15-VIII 5-IX	2	2	2 хайрсагууд, 1 шэгнүүр

...Энэ бригадын бусад участогуудта ...таряа хуряалгын үедэ хэгдэхэ хү...дэлмэриин түсэб эгээл иимээр та...бигдажа, бригадын хүдэлмэриин ...түсэбтэ оруулагдаа.

...Участок бүхэндэ хүдэлмэрилхэ ...колхознигуудай список бригадын хүдэлмэриин түсэб бүхэндэ хабсаргагданхай. Үрһэнэй участогуудта тусгаар анхарал хандуулагдаха байна. Үрһэнэй участок бүхэн ами аминдаа хуряагдажа, гараһан таряаень нарин нигтаар сэбэрлэн бэлэн болгоод зернохранилищида хадагалагдаха байна. Зернохранилищаа мүнөө бэлэн болгообди.

Хуряалгын хүдэлмэриин түсэб колхозой правленидэ баталагдаад, бригадануудай суглаанда зүбшэн хэлсэгдээ.

Колхозой хуряалгын хүдэлмэриин түсэб

...Комбайнова агрегадуудай үй...лэдбэриин даалгабаринууд болон ...бригадануудай хуряалгын хүдэлмэриин түсэбэй ёһоор колхозой таряа хуряалгын ба таряа тушаалгын хүдэлмэриин түсэб табигдаһан байна. Энэнь иимэ гэбэл:

№№	Хүдэлмэриин нэрэ	Хэмжүүр	Хүдэлмэриин хэмжээн	Ажалай нормо	Үдэрэй даалгабари	Дүүргэхэ болзор: хүдэлмэриин үдэр	Дүүргэхэ болзор: багсаалбарита календарна болзор	Үдэр бүри хэрэглэгдэхэ: хүдэлмэришэнэй тоо: үхибүүд	Үдэр бүри хэрэглэгдэхэ: хүдэлмэришэнэй тоо: эхэ зон	Үдэр бүри хэрэглэгдэхэ: морид	Үдэр бүри хэрэглэгдэхэ: машинанууд ба зэр зэмсэгүүд
	Намарай хара таряан										
1.	Жаткаар хуряалга	га	40	4	12	4	9-VIII—13-VIII	3	—	6	3 жатка
2.	Таряа боолго	бухал	5000	50	500	4	6-VIII—10-VIII	10	—	—	10 гар хажуур
3.	Колосуудые суглуулалга	га	40	8	8	5	5-VIII—10-VIII	—	1	1	1 морин тармуур
4.	Һүрилэлгэ	га	40	2	10	5	8-VIII—13-VIII	5	—	5	
5.	Сохилго	центнер	480	120	120	4	7-VIII—12-VIII	25	—	2	МК—1100 нэгэ молотилка
	Хабарай хара таряан										
1.	Комбайнаар хуряалга	га	436	12	60	7	16-VIII—23-VIII	45	—	—	5 комбайн
2.	Полиин углууе жаткаар хадалга	га	40	4	20	2	13-VIII—15-VIII	5	—	5	5 жатка
3.	Колосуудые суглуулгатайгаар боолто боолго	бухал	5000	50	500	2	13-VIII—15-VIII	10	—	—	10 гар тармуур
	Шэниисэ										
1.	Комбайнаар хуряалга	га	600	12	60	10	23-VIII—3-IX	45	—	—	5 комбайн
2.	Жаткаар хадалга	га	150	4	36	5	16-VIII—21-VIII	9	—	18	9 жатка
3.	Колосуудые суглуулгатайгаар боолто боолго	бухал	90000	50	9000	10	16-VIII—26-VIII	18	—	—	18 гар тармуур
4.	Морин тармуураар колосуудые суглуулга	га	150	8	24	6	17-VIII—23-VIII	3	3	3	3 морин тармуур
5.	Гараар хадалга	га	27	0,15	3	9	16-VIII—25-VIII	20	—	—	20 серп
	Овёс										
1.	Комбайнаар хуряалга	га	165	12	60	3	3-IX—6-IX	45	—	—	5 комбайн
2.	Жаткаар хадалга	га	290	4	36	8	25-VIII—1-IX	9	—	18	9 жатка
3.	боолто боолго	бухал	14400	50	1440	10	25-VIII—4-IX	30	—	—	
4.	Морин тармуураар колосуудые суглуулга	га	246	8	24	10	25-VIII—4-IX	3	3	3	3 морин тармуур
	Ячмень										
1.	Комбайнаар хуряалга	га	50	12	24	2	6-IX—8-IX	18	—	—	2 комбайн
	Просо										
1.	Жаткаар хадалга	га	20	4	12	2	22-VIII—24-VIII	3	—	6	3 жатка
2.	Бухал табилга	га	20	0,5	5	4	22-VIII—26-VIII	10	—	—	10 гар тармуур
	Гречиха										
1.	Жаткаар хадалга	га	33	4	24	2	22-VIII—24-VIII	6	—	12	6 жатка
2.	Бухал табилга	га	33	0,5	5	6	22-VIII—28-VIII	10	—	—	10 гар тармуур
3.	Комбайнаар сохиһон соломо хуряалга	центнер	23000	26	1000	23	15-VIII— 8-IX	38	—	38	15 гар тармуур, 15 аса
4.	Ороohото культура һүрилэлгэ	га	564	4	30	19	16-VIII— 5-IX	7	—	14	7 гар тармуур
5.	Сохилго	центнер	7700	120	240	28	20-VIII—18-IX	50	—	8	1 МК-1100 молотилка
6.	Соломо һүрилэлгэ	—„—	11280	105	403,0	28	20-VIII—18-IX	5	10	10	5 аса
7.	Комбайнай сохиһон таряа шэрэлгэ	—„—	13800	100	600	23	15-VIII— 8-IX	16	—	—	1 трактор, 4 автомашина
8.	Ороohо сэбэрлэлгэ	—„—	23600	35	843	28	15-VIII—18-IX	25	10	2	1 ВИМ—2, 20 веялкэ ба сортировко
9.	Гүрэндэ таряа тушаалга	—„—	8000	165	500	16	20-VIII— 5-IX	25	—	—	3 автомашина, 1 шэгнүүр
	Хартаабха малталга										
1.	Картофелекопателяар малтаад, хартаабха суглуулга	га	20	3	3	7	5-IX —12-IX	10	17	—	1 картофелекопатель
2.	Гараар малталга	га	24	0,04	2	12	5-IX —17-IX	40	10	—	40 хүрзэ, 50 ведро
3.	Хартаабха шэрэлгэ	центнер	5720	20	400	15	5-IX —20-IX	20	—	20	20 ведро, 1 шэгнүүр
4.	Хартаабха гүрэндэ тушаалга	—„—	1500	100	300	5	5-IX— 10-IX	10	—	—	3 автомашина
	1952 оной намарай тарилга хэлгэ	га	50	12	12	4	20-VIII—24-VIII	МТС-эй хүсөөр энэ хүдэлмэри дүүргэгдэхэ			
	Намарай пар хахалалга ба соломоной узуурта лущени хэлгэ	га	750	19	38	20	20-VIII—10-IX				

Таряа хуряалгын үедэ дүүргэгдэхэ бусад хүдэлмэринүүдэй: овощь, техническэ, тэжээлэй, силосне ба бусад культурануудай хуряалгын түсэб эгээл иимээр табигданхай.

Хүдэлмэриин түсэбэй ёһоор колхоз таряа хуряалгые 28 хүдэлмэриин үдэр соо дүүргэхэ ёһотой. Энэ болзорто гүрэндэ таряа тушаалга дүүргэгдэхэ байна. Хүдэлмэреэ механизацилаад, ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, колхозой доторойбүхы резервнүүдые хүсэдөөр элсүүлбэл, дээрэ заагдаһан болзор соо бүхы хүдэлмэри дүүргэгдэхэ юм.

Комбайнуудһаа гадна колхоздо МК—1100 гэжэ хоёр молотилка ябуулагдаха байна. Ороohо сэбэрлэхын тула ВИМ—2 гэжэ машина табихабди. Тиихэдэ таряа сэбэрлэхэ 20 машинанууд двигателиин хүсөөр хүдэлхэ, тэрэшэлэн түсэбэй ёһоор бусад хүдэлмэринүүд механизацилагдаха юм. Комбайнууд болон молотилкануудай сохижо гаргаһан кондиционнобэшэ таряан типовой ба наран зерносушилкануудта тэрэ дары хатаагдаха байна. Мүнөө эдээнээ дары һэльбэн заһабарилжа байнабди.

Хуряалгын хүдэлмэри амжалтатайгаар үнгэргэхын тула 15 тэргэ, 10 шэгнүүр, 50 ведро, таряа шэрэхэ 20 хайрсаг, 60 хүрзэ, 80 гар тармуур, 50 аса, элбэг хүрэхөөр мэшээг ба брезентэ колхоз бэлэдхэһэн байна.

Таряагаа имагтал доогуур хадаха байнабди. Таряанай хайрсаг, автомашинануудай кузовууд забһаргүйгөөр заһабарилагдаа. Автомашина бүхэн брезентээр хангагдаха юм. Хуряалгын үедэ тогууд, складуудта харуул табигдаха, мүн гал түймэр сараха зэбсэгүүд түхеэрэгдээ.

Ямаршье уларилтайда таряа сохилго, сэбэрлэлгэ таһалгаряагүйгөөр ябуулхын тула колхоз хушалтатай тогуудые ба һарабшануудые түхеэрһэн байна.

Үхибүүдтэй эхэнэрнүүдые таряа хуряалгын хүдэлмэридэ хабаадуулха ба тэдэнэй ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын тула хүүгэдэй ясли түхеэрэгдэжэ, түхэрэен сүүдхэ соо хүдэлмэрилхэ юм. Таряанажалай бригада бүхэниие һайн полевой станаар колхоз хангаа.

Колхозник ба комбайнер бүхэнэй даалгабарита нормоёо дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын тула таряа хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилээд колхознигууд болон комбайнернуудай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэбди. Полевой стануудые газетэ ба журналнуудаар хангаха, «дайшалхы хуудаһан» гаргагдаха, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэхэ байна. Ажалай үндэр бүтээсэ туйлаһан колхозник бүхэн Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэхэ юм.

Таряа хуряалгын ба гүрэндэ таряа тушаалгын үедэ ябуулха политическэ-ниитын хүдэлмэриин түсэб колхозой партийна организаци табяа.

Таряа хуряалгын ба таряа тушаалгын хүдэлмэриин түсэб колхозой олониитэ эдэбхитэдэй хабаадалгатайгаар правленидэ баталагдаа.

Таряа хуряалга ба таряа тушаалгые хаһа саг соонь дүүргэхын тула колхознигууд болон комбайнернуудай хоорондо социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээд, колхознигуудай дунда политическэ-ниитын хүдэлмэри ябуулжа, энэ табигдаһан түсэбөө болото хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ шадахамнай лабтай.

Колхозой түрүүлэгшэ—**Н. Матвеев.**

Колхозой парторганизациин секретарь — **С. Нипитаев.**

Таряанажалай бригадануудай бригадирнууд:
Социалистическэ Ажалай Герой —**С. Киселёв.**
С. Тарабукин, Т. Матвеев, П. Афанасьев.

Ново-Брянска МТС-эй агроном
- **Н. Медведев.**

☆ ☆ ☆

Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой 379 гектар участок дээрэ «улинская» гэжэ сортын намарай хара таряан сэсэглэжэ эхилээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: агрономууд Ю. Лютаева, А. Чиркова гэгшэд намарай таряа үзэжэ байна.

З. Веснинагай фото.

☆ ☆ ☆

АМАРАЛТЫН ҮДЭР СЭЛЭНГЭ ДЭЭРЭ.
В. Пановой фото-этюд.

Хүдэлмэришэдэй амаралта

Хүдэлмэриин үдэрэй дүүрэһые соносхожо, заводой гудок хуугайлба. Хэдэн олон станогуудай һиинаалдаха, таршаганаха, дарьялдаха, хүүелдэхэ абяан инструментальна цех соо байн байн аалидаба. Гэбэшье, зарим хүдэлмэришэдтэ халаанайнгаа даабарииe хэдэн дахин дүүргээшэнь үшөөл бага шэнги байжа, хүдэлмэриһөө һалажа ядана. Цехдэхи комсомольско эхин организациин секретарь И. Р. Волынский мүн хүдэлмэридөө ехэл халанхай ажаллажа байтараа: «Эй даа, үглөөдэрнай амаралтын үдэр һэмнай. Коллективнэ сэнгэлгэ эмхидхэхэ гэжэ хэлсээ һэмнайбди. Баһа дахин һануулха байна»,— гээд нүхэд тээшээ ошобо. Комсомолецууд Иннокентий Песков, Белоусов, Галина Зангеева болон бусад хүдэлмэриин дүүрэһыешье мэдэнгүй хүдэлжэ байбад.

Комсорг хүн бүхэнэй хажууда ошожо, «үглөөдэр эндээ 9 сагта сугларжа, заводойнгоо машинаар Дээдэ Березовкын сэнгэлгын газар ошохобди» гэжэ һануулна. Тэдэнь булта соносхол унишаһан, мүн дуулаһан байжа, абяагүй толгойгоо дохибод. И. Волынский парторг нүхэр Сороченкотой цех соо уулзаба.

— Энэ хүбүүднай ажалдаа яатараа уланхадаа гээшэб? Хүдэлмэриин саг дүүрэһээр үнихэн болоол! —гэжэ Н. М. Сороченко энеэбхилэн станогойнгоо хажууда сүлөөгүй хүдэлжэ байһан хүнүүдые гараараа заана.

— Үглөөдэр амарха һэн хойноо мүнөө шангашаг ажаллаха гээ бэзээ, — гэжэ комсорг харюусаба. — Үглөөдэр Дээдэ Березовко гараха бээзт?

— Заа болгон. Хүдэлмэришэдтээ сугтаа.

«Үглөөдэр хамтадаа амарха» гэһэн үгэнүүдэй хэршье олон дахин дуулдажа байгаа һаань, инструментальщигууд цехээ хаяжа орхихоо энэ үдэр яараагүй, нилээд удаан хүдэлмэрилөө һэн.

* * *

Амаралтын үдэр. Дээдэ Березовко ошохо харгы ехэ сүлөөгүй. Эртэ үглөөнһөө хойшо дүүрэн хүнүүдые һуулгаһан томо, томо автобусууд, ашаанай машинанууд, таксинууд, «Победа», «Москвичууд» ойн харгыгаар тооһо бурьюулан һубарилдажа, үдхэн набшаһата ой модон худар орожол, орожол байна.

Ойн захада модоной һүүдэр доро городой худалдаа наймаанай организацинууд эдеэлэлгын, умдаулгын газарнуудые түхеэрэнхэй, хэдэн олон ларегуудые нээнхэй. Хүгжэмэй абяан, сэсэг, агаар гоё гээшэнь! Эндэ машинанууд ерэжэ зогсоод лэ, хүнүүдээ буулгаад, наярхай буугаад һөөргөө бусана. Оршон тойрондо хүнүүдэй хүхюун абяан, энеэдэн соностоно. Хүнүүд эндэ минута бүхэндэ олошоржол байна. Заводойхид эндэ олон.

«Яагаа һайхан агаар бэ! — гэлдэжэ тэдэнэр шэнэһэ модоной зөөлэхэн үнэрөөр анхилһан агаарые сээжэ дүүрэн амилна.

Ленинэй орденто паровозо-бүтээлгын заводой инструментальна цехын дүшөөд хүдэлмэришэд эндэ амархаа ерээ. Цехынхидтээ хамта СССР-эй Верховно Соведэй депутат олон-станочник Е. Г. Курочкин ерэлсээ.

Эдэнэй һаяхан лэ машинаһаа буугаад байтар хажуудань түмэр замшад ерээ һэн. Паровоз бүтээгшэд ба паровоз жолоодогшод ехэл хүхюутэйгээр уулзажа хөөрэлдэбэд.

— Нүхэр Зелинский, шимни хүндэ поездоороо хүрэжэ ерээ бэшэ бэзэш? — гэжэ Евгений Григорьевич нүхэдэй дунда хүхюутэй энеэдэ гаргана.

— Поездоороо ерэжэ болохол байгаа, теэд машинист табанзуутанай хүндэ состав, гүрэнэй шухала даалгабари дүүргэжэ байна, — гэжэ замай 4-дэхи отделениин теплотехникын талаар инструктор И. С. Гаврилов харюусаба.

Амаралтын үдэрэй сэнгэлгэ эхилээ. Инструментальщигуудай зэриманиинь ой руу ороно, заримань Иннокентий Песков түрүүтэй, зохид талмай шэлэжэ волейбольно сеткэ татабад. «Холуур бү тарашагты, сугларжа хөөрэлдэхэбди» —гэжэ партийна организациин секретарь Н. М. Сороченко захяа һэн.

...Час болоод тэдэнэр нэгэ үдхэн мүшэртэй модоной һүүдэртэ булта сугларшоод, эбтэйгээр хөөрэлдэжэ һуугаа һэн. «Амаралта гээшэ хүн бүхэндэ хэрэгтэй, һайнаар амараад байбал, һайнаар хүдэлмэрилэгдэдэг юм. Хүдэлмэришэдэй амаралта тушаа манай заводой дирекци ехэхэн анхарал хандуулна. Тиимэһээ амаралтые ашагтайгаар, бэедээ туһа абахаар, хүсэ шадал абахаар үнгэргэхэ ёһотой», — гэжэ парторг үгэеэ дүүргэнэ. Ажал амаралта хоёрые зохилдуулжа шадаха тухай залуу хүдэлмэришэдтөө Е. Г. Курочкин хөөрэжэ үгэбэ. Халаанайнгаа даабарииe 320 процент дүүргэдэг Галина Зангеева, эрхим шанарай мастер Юрий Налетов цехдэхи ажал тухайгаа хөөрэбэд...

Энэ үдэр инструментальщигууд амаралтаяа хүхюугээр, культурнаар үнгэргөө. Эдэнэр хаанаш ябахадаа түрэл завод, дуршэл болоһон ажал тухайгаа, түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ тухайгаа хододоо бодожо ябадаг, тиимэл дээрэһээнь тэдэнэй цех соо халаанайнгаа даабари үлүүлэн дүүргэдэггүй нэгэш хүн үгы юм.

Г. Чимитов.

Шэнэ локомобиль

Үнэгэтэйн плодоовощно завод 75 мориной хүсэтэй шэнэ локомобиль һаяхан абаба. Энэ локомобиль тодхоходоо тус завод шэнэ цех нээжэ, овощоор хэһэн консервэ гаргадаг болохо байна. Тиин консервэ шэл банк соо хэгдэхэ юм.

Мүн түүхэй эдэй база байгуулхын тула Үнэгэтэйн заводой дэргэдэ энэ жэлдэ 3000 эшэ шасаргана таригдаба. Мүнөө энэ жэмэсэй эшэнүүд һайнаар ургажа байна.

Тобшо һонинууд

◆ **700 кубометр түлеэ бэлэдхэбэ.** Хүшэгээрэй долоонжэлэй һургуулиин (Курумкан) һурагшад 1951—1952 онуудай һуралсалай жэлдэ бэлэдхэл болгон, 700 кубометр түлеэ хюрөөдэбэ.

◆ **Колхозуудта туһална.** Аймагай центрын албахаагшад ба хүдэлмэришэд (Хори) дүтын колхозуудта гаража набшаһата тэжээл бэлэдхэлсэнэ. Һаяхан 20 гаран комсомолецууд Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо ошожо, 60 гаран центнер мүшэр, набша суглуулба. Мүн Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо слон комсомолецууд ошожо хүдэлмэрилһэн байха юм.

◆ **Нормоёо үлүүбшэлнэ.** Чесаяын сомоной «Коминтерн» колхоз (Хэжэнгэ) үбһэ сабшалгада 5 сенокосилка гаргаба. Үбһэ хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилэн, машинистнууд Гуруев, Норбоев, Осоров гэгшэд 4 га нормотой аад, үдэр бүхэндэ 5—6 га сабшана.

◆ **Колхозой шубуунай фермэ.** Харамодоной сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхозой (Курумкан) шубуунай фермэ энэ жэлдэ тахяа үсхэбэрилхэ түсэбөө 125 процент дүүргээ.

Германска демократическа республикын правительствын мэдүүлгэ

БЕРЛИН, июлиин 17. (ТАСС). Германска демократическа республикын информациин зургаанай иимэ мэдээсэл хэблэлдэ толилогдоо гэбэл:

1951 оной июлиин 12-то Германска демократическа республикын правительство «Германитай дайнай байдалай түгэсхэлые» эзэмдэлгын баруун гүрэнүүдэй соносхоһон тушаа гадаадын хэрэгүүдэй министр Георг Дертингерэй хэһэн элидхэлые заседани дээрээ шагнаһан ба хэблэлдэ толилхын тула правительствын мэдүүлгэ бэлэдхэхыень тэрээндэ даалгаһан байна.

Гадаадын хэрэгүүдэй министрын мэдүүлгэ газетэнүүдтэ толилогдожо, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«1. 1951 оной июлиин 9-дэ баруун гүрэнүүд болбол Германитай дайнай байдал түгэсөө гэжэ хараһан тухайгаа Петерсбергдэхи өөһэдынгөө верховно комиссарнуудаар дамжуулан Аденауэрэй правительствода мэдээсэһэн байна. Мүн бусад хэдэн гүрэнүүд энэ алхам хэбэ.

Энэ мэдүүлгын үнэн удхань юуб гэхэдэ, хойто-атлантическа пактын агрессивнэ системэдэ Германиие түргөөр оруулха, улам түргэн темпээр тэрэниие зэбсэглэлгын бэза болгохо, Советскэ Союзда, арадай демократиин оронуудта ба Германска демократическа республикада эсэргүү түсэблэгдэһэн дайнай плацдарм болгохо ябадалда тохёолдоһон һүүлэй һаадуудые вайлуулха гэһэн болоно.

2. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай дүүрэһэнэй хойто тээ 6 жэл болоод байхада, немецкэ арад Германитай эбэй договор баталха аргаар дайнай байдалые бодотоор түгэсхэхые эринэ.

Конгресстэ эльгээһэн бэшэг соогоо США-гэй президент Трумэн өөрөө немецкэ арадые США-гэй, Великобританиин ба Францiин правительствонуудай хууран мэхэлһэниие элирүүлээ

Трумэн иигэжэ бэшэһэн байгаа:

«Германитай дайнай байдалые болюулга хадаа эзэмдэлгын байдалда нүлөөлхэгүй юм. Эзэмдэһэн гүрэнүүдэй эрхэнүүдынь Германиие дайлан абаһанай дүн мүн. Дайнай байдалые болюулхадаа, бидэнэр эдэ эрхэнүүдһээ арсахагүйбди».

Баруун гүрэнүүдэй мэдүүлгэнүүдһээ ба Трумэнай энэ бэшэгһээ иимэ юумэ тодорхой харагдана гэбэл:

а) баруун гүрэнүүд энээнэй урда тээ немецкэ арадтай эбэй договор баталхаяа арсаһандал адляар мүнөөшье арсажа байна, немецкэ арад энээниие баталха эрхэтэй юм.

б) баруун гүрэнүүд өөһэдынгөө эзэмдэлгын ёһо журамые хубилгангүйгөөр үлөөнэ, Германиие эзэмдэн байха ябадалые мүнхэлхэ хүсэлтэй байна. Эзэмдэлгын гүрэнүүдэй хизаарлашагүй ба бүрин эрхэ засагай тодорхойгоор хэлэгдэһэн, эзэмдэлгын статудай 3-дахи статья хэбээрээ үлөөгдэнэ.

в) Германиин хахаралга хэбээрээ үлөөгдэхэ ёһотой, ушарынь бэеэ даанхай, единэ, демократическа ба эб найрамдалда дуратай Германиие байгуулга хадаа Европодо эб найрамдал тогтоогдоо гэһэн удхатай болохо байгаа, энэнь шэнэ дай бэлэдхэхэ гэһэн тэдэнэй түсэбүүдтэ зүришэнэ.

е) фашизмын ба милитаризмын узуур үндэһые таһалан арилгаха, единэ Германида демократическа шэнэ байгуулалта тогтоохо хэрэгтэнь туһалха гэжэ эзэмдэлгын засагаархидые уялгалһан Потсдамска хэлсээе баруун гүрэнүүд тоонгүй. Эзэмдэлгын эдэ зорилгонуудые сахихагүй ябадалынь баруун арминуудые уласхоорондын эрхэдэ зүришэһэн интервенционистска сэрэгүүд болгоно.

Баруун гүрэнүүдэй энэ алхам бүхы немецкэ арадай ажабайдалай интересүүдтэ зүришэнэ. Потсдамска хэлсээндэ зүришэнэ, тиимэһээ эрхын ямаршье хүсэнгүй ба уласхоорондын ямаршье нэрэ хүндэгүй байна гэжэ Германска демократическа республикын правительство мэдүүлнэ.

3. Боннско политигууд немецкэ арадай үмэнэ гол харюусалга хүлеэнэ. Немецкэ монополистическэ капиталай даалгабаряар тэдэнэр Европодохи эб найрамдалда эсэргүү американска ба баруун европейскэ империалистнуудай заговорто зорюута хабаадана.

Аденауэр түрүүтэй боннско политигууд Советскэ Союзда, арадай демократиин оронуудта ба Германска демократическа республикада эсэргүү агрессивнэ дай хэхын тулада Баруун Германи дотор империалистическэ сэрэгүүдые хүсэтэй болгохо гэжэ нэгэтэбшэ эриһэн байгаа. Аденауэр болбол агууехэ гүрэнүүдэй ба немецүүдэй хоорондо алибаа харилсан ойлголсохо ябадалые буруушаажа олон дахин үгэ хэлэһэн байна. Германска асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ ябадалда шэглүүлэгдэһэн Советскэ Союзай горьтой хүсэлэлгэнүүдые ба бүхы дурадхалнуудые буруушааһан ябадалда боннско политигууд гэмтэй юм. Тэдэнэр сэрэгэй аюулай хурсадаһанай түлөө гол харюусалгые немецкэ арадай үмэнэ хүлеэнэ.

Аденауэрэй правительство конституциие эбдэхэ, полицейскэ террор хэхэ, эб найрамдалай тала бариигшадые зэрлиг муухайгаар мүрдэн хэһээхэ зэргээр, немецкэ арадай амгалан дура хүсэлые дарана, энэнь немецкэ сүлөөтэ залуушуулай Союзые ба демократическа бусад организацинуудые хориһон, мүн ремилитаризацилгада эсэргүү ба 1951 ондо Германитай эбэй договор баталуулхын түлөө арадай асуулта үнгэргэлгые хориһон ябадалда илангаяа тодорхойгоор харагдана.

4. Немецкэ арад эб найрамдалые хүсэнэ. Германиие ремилитаризацилгада эсэргүү ба 1951 ондо Германитай эбэй договор баталуулхын түлөө арадай асуулта хадаа эб найрамдал тээшэ эрмэлзэһэн немецкэ арадай дура хүсэлые тодорхойгоор харуулна.

Эб найрамдалда дуратай немецкэ арад болбол немецкэ арадта национальна нэгэдэл ба бэеэ даанхай байдалые бусаан үгэхэ эбэй үнэн зүб договор баталхые эрихэ хуулита эрхэтэй байна. Иимэ эбэй договор хадаа бүхы арадуудай интересүүдые хараадаа абаха ба Европодо эб найрамдал хангаха байна. Баруун Германиие ремилитаризацилгада һаал хэхын ба Германитай эбэй договор баталалгые туйлахын тулада, манай эхэ ороной зүүн ба баруун зүгтэ ажаһуудаг эб найрамдалда дуратай бүхы немецүүдэй нэгэн һаналта хани харилсаан хадаа Германида шухала хэрэгтэй асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ ябадалда ехэ удхашанартай байна.

Советскэ Союзай нэгэтэбшэ дурадхаһан, мүн гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй варшавска ба пражска зүблөөнүүд дээрэ хэлэгдэһэн ёһоор, Потсдамска хэлсээнтэй зохилдуулан, Германи тухай асуудал тушаа союзнигуудай харилсан ойлголсохые Германска демократическа республикын правительство эринэ гэбэл:

1. Германиин демилитаризацилга түгэсхэхэ тухай дүрбэн талын хэлсээ баталха.

2. Демократическа, эб найрамдалда дуратай, ниитэ германска, саг зуурын правительство бии болгохо.

3. Потсдамска хэлсээнүүдтэй зохилдуулан, эбэй договор баталха ба эбэй договор баталһанай һүүлээр нэгэ жэлэй болзор соо эзэмдэлгын бүхы сэрэгүүдые гаргаха».

Иранай дотоодын хэрэгүүдтэ англо-американска хамаархалга тушаа

ТЕГЕРАН, июлиин 17. (ТАСС). Тегеран ерэһэн Гарриман үсэгэлдэр үдэрһөө эхилээд Иранай премьер-министр Мосаддыктай ба тэрэнэй дүтын нүхэдтэй хэлсээнүүдые хэжэ эхилээ.

Хэлсээнүүд «нюуса» байна, «нефтяной промышленностиие национализацилха тухай меджлисэй ба сенадай абаһан хуулинууд хэлсээнүүд соо гол һуури эзэлнэ» гэжэ заагаад, иранска официальна нюурнууд хэлсээнүүдэй нюуса удха тухай дуугай байна.

«Гарриманай консультативна хөөрэлдөөнэй» тодорхой удха тухай тусхай ямар нэгэн мэдээсэл байхагүй болобошье, нефтяной асуудал тушаа Гарриманай «һайшаан дурадхалнуудынь» июниин 19-дэ Тегеранда иранска правительствода Англо-Иранска нефтяной компаниин хэһэн һүүлэй дурадхалнуудһаа илгарнагүй гэлсэнэ. Тэрэ дурадхалнууд АИНК-ын түлөөлэгшэдтэй хэһэн хэлсээнүүдые зогсоохо ябадалда хүргэһэн байгаа. Илгаань гансахан юуб гэхэдэ, Гарриман халаа иранска правительствотай хэһэн наймаанһаа американска нефтяной компанинуудта һайн ашаг олзо хангахые эрмэлзэнэ.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭ

ПХЕНЬЯН, июлиин 19. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани июлиин 19-дэ иигэжэ мэдээсэбэ:

Корейскэ Арадай армиин частьнууд Хитадай һайндуратадай отрядуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, бүхы фронтнууд дээ тагай шанартай байлдаанууд жэ үргэлжэлөөд, дайсанда гээлтэ хоролтонуудые ушар байна.

Үсэгэлдэр Арадай армиин нууд баруун эрьеын дэргэд санай нэгэ кораблиие шэнгэ

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй секретариадай коммюнике

ХЕЛЬСИНКИ, июлиин 19. (ТАСС). Мүнөөдэр эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй секретариат хадаа Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй бюрогой болохоёо байгаа заседани тухай коммюнике толилоо.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй бюрогой ээлжээтэ заседани профессор Фредерик Жолио-Кюриин түрүүлэлгэ доро августын 20-һоо 23 хүрэтэр Хельсинкид лохо гэжэ коммюнике соо хэ нэ.

Заседани дээрээ бюро агууехэ табан гүрэнэй—США Советскэ Союзай, Хитадай а республикын, Англиин ба циин хоорондо Эб найрам Пакт баталуулхын түлөө бүх нуудта ябуулагдажа байгаа ниин ябасые хаража үзэхэ б

Петш французска правительствые бүридүүлхэеэ арсаба

ПАРИЖ, июлиин 18. (ТАСС). Франс Пресс агентствын дамжуулһанай ёһоор, социалист Петш французска правительствые дүүлхэеэ арсаба.

Арадай демократиин оронуудай залуушу студентнүүдэй ба залуушуулай Бүхэдэлхэ гурбадахи фестивалиин урда тээ

ПОЛЬША

ВАРШАВА, июлиин 16. (ТАСС). Польско залуушуул эб найрамдалай түлөө залуу тэмсэлшэдэй бүхэдэлхэйн гурбадахи фестивальда угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр бэлэдхэжэ байна. Польско залуушуулай делегацида 2500 хүбүүд, басагад—ажалай түрүүшүүл ба студентнүүд, залуу эрдэмтэд, уранзохёолшод ба артистнууд ороно. Ураннайханай самодеятельностиин 14 коллективүүд, арадай дуунай ба пляскын гүрэнэй ансамбль, дуушад ба ехэ бүлэг спортсменүүд делегациин составта тэрэшэлэн ороно.

Залуушуулай һанал нэгэдэлгын уласхоорондын фонддо мүнгэ суглуулга залуушуулай дунда эдэбхитэйгээр хэгдэжэ байна, тэрэнь фестивальда колониальна ба дулдыданги оронуудай залуушуулай түлөөлэгшэдэй ерэхэ арга боломжо олгоно. Польско залуушуул энэ фонддо 500 мянга гаран злотых мүнгэ оруулаа.

БОЛГАРИ

СОФИЯ, июлиин 16. (ТАСС). Залуушуулай ба студентнүүдэй бүхэдэлхэйн гурбадахи фестивалиин хүндэлэлдэ олон хүнүүдэй хабаадалгатай эстафетэнүүд Болгарида эхилээ. Эб найрамдалай түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэд—олон зуугаад физкультурнигууд июлиин 14-дэ Благоевград городһоо мордобо. Тэдэнэр ороной гол городуудаар ябажа үнгэрхэ байна. Румынитай хилэ залгаһан Русе городто июлиин 18-да эстафетэнүүдэй финиш болохо юм.

Болгарска городууд ба тосхонуудай залуушуул эстафетэдэ хабаадагшадые ажалай шэнэ илалтануудаар угтана, эб найрамдалай хэрэгые улам эридээр ба хатуу шангаар хамгаалха, социалистическэ Болгариин түлөө хүсэеэ хайралангүй тэмсэхэ гэһэн уялгануудые абана.

РУМЫНИ

БУХАРЕСТ, июлиин 16. (ТАСС). Залуушуулай ба студентнүүдэй бүхэдэлхэйн фестивалиин хүндэлэлдэ Румыниин залуушу ажалай мүрысөөн улам үргэ байна.

1952 оной тоодо оруулан һэ малтан гаргажа байгаа тина Гезын залуу шахтёрну бригадын жэшээгээр, Прахо областиин элдэб предприятину залуушуулай 8 бригада мүнөө хэ жэлэй түсэбөөр хүдэлмэр Олохон залуу хүдэлмэрилэ энэ жэлэйнгээ түсэбые авгу нэгэн хүрэтэр болзорһоонь дүүргэхэ уялга абаа.

Тэрээнһээ гадна, румынска луушуул бүхэдэлхэйн фестива хабаадаха гадаадын делегаци та бариха бэлэгүүдые бэлэд байна. «Динамо» гэжэ Бухар скэ заводой залуу хүдэлмэри трансформаторай ба динамома нын хүдэлдэг жэжэ модельнүү хэбэ.

Румыниин ажалша залуушу союзай бухарестскэ организа дуушад, Бухарестын студент лэй дуунай ансамбль, арадай струментнүүдэй оркестр бүхэ хэйн фестивальда ехэ дэбжэ тэйгээр бэлэдхэжэ байна.

ВЕНГРИ

БУДАПЕШТ, июлиин (ТАСС). 2000 хүбүүд, басагад бүрилэһэн венгерскэ залуушуу делегаци залуушуулай ба студе нүүдэй бүхэдэлхэйн гурба фестивальда хабаадахаар Бер ошохо байна.

Венгерскэ залуушуул литера на ба хүгжэмэй шэнэ зохёолну һаа гадна, уранзурагай искусст зохёолнуудай выставкые Бер абаашаха юм.

Залуушуулай ба студентнүү бүхэдэлхэйн 3-дахи фестиваль рэ элдэб оронуудай түлөөлэгш тэ барюулха бэлэгүүдые венгер залуушуул бэлэдхээ.

Фестивалиин хүндэлэлдэ Be риин предприятинууд дээрэ зал шуулай социалистическэ мүрыс дэлгэрээ.

Харюусалгата редактор **Б. А. ОЧИРОВ**

Мүнөөдэр кино театрнуудта

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — «Мүр мушхэһэн хүн» (13 часһаа), «Алтан Одоной кавалер» (15, 17 час 10 м., 19 час 20 м., 21 час 30 м., 23 час 40 минутаһаа).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — «Загаһашан ба загаһан тухай үльгэр» ба «Та да» (11, 13 часуудһаа), «Баледэй солистска» (15, 17, 19, 21 часуудһаа), «Хүгжэмтэ түүхэ» (23 часһаа).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 18.

Н—03612. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000